

BvN månad 1946. T. o. m. år 1948 stod hemmet under förvaltning av styrelsen för ungdomshemmen Giovanni d'Anastasy's minne, men blev fr. o. m. år 1949 enligt stadsfullmäktiges beslut överfört till barnavårdsnämndens förvaltning.

Föreståndarinna (15).

Danielsson, f. Månsson, Hilda T.

En *husmoder*. — Ett *arbetsbiträde*.

Läringshem.

Läringshemmet Fredrik Barcks minne.

Fleminggatan 85, K; t. 53 86 54.

Stadsfullmäktige beslöt den 30 juni 1933 att med användande av till staden av fröken Maria Barck år 1906 och 1911 donerade medel (Fredrik Barcks donationsfond) upprätta ett läringshem, benämnt Fredrik Barcks minne. Hemmet öppnades den 1 oktober 1933.

Hemmets ändamål är att åt fattiga och välartade ynglingar, företrädesvis lärjungar i Stockholms stads skolor för yrkesundervisning i snickeri eller smidesarbete, bereda skydd, fostran och god omvårdnad. Hemmet har plats för 26 ynglingar.

Hemmet står under ledning av en styrelse, bestående av fem för två år valda ledamöter, av vilka en, tillika ordförande, utses av stadskollegiet, två av barnavårdsnämnden och två av lärings- och yrkesskolstyrelsen. För var och en av ledamöterna tillsättes i enahanda ordning en suppleant. Styrelsen utser inom sig för ett år i sänder en verkställande ledamot.

Intagning å hemmet sker efter beslut av dess styrelse. Där ej styrelsen finner särskilda skäl annat föranleda, må yngling icke kvarstanna å hemmet mer än tre år.

Reglemente. Reglemente för läringshemmet Fredrik Barcks minne, antaget av SF 30 juni 1933, fastställt av ÖA 24 juli 1933 (Kf 1933: nr 40).

Styrelse.

Eriksson, Arthur W., metallarbetare, stadsfullm., ordf. (utsedd av stadskollegiet); **Malmroth**, f. Herlitz, Elsa, fru, stadsfullm., ***Vigedal**, B. R., studieombudsman, stadsfullm. (utsedd av barnavårdsnämnden); **Edstam**, A. M. (Anna-Maja), tf. folkskolinspektör, stadsfullm., ***Forsell**, E. E., direktör, vice ordf. (utsedd av lärings- och yrkesskolstyrelsen).

Suppleanter¹⁾: **Carlson**, K. Sören, ombudsman, stadsfullm. (utsedd av stadskollegiet); **Forsling**, f. Larsson, Ruth L., folkskollärare, ***Gullstrand**, A. M., rådmän (utsedd av barnavårdsnäm-

¹⁾ Suppleanterna skola inträda i den ordning, vari de här äro upptagna.

den); **Carlson**, f. Olsson, Elna S. E., fru, ***Hamrin**, Bell I., kassörska (utsedd av lärings- och yrkesskolstyrelsen).

Föreståndare (6,132 kr.).

Pålsson, E. A. V.

En *husmoder*. — En *kokerska*, ett *arbetsbiträde*.

Stockholms stads barnsköterskeskola.

Skånegatan 118, Sö.; t. 40 31 19. Expedition Vasagatan 23—25, 3 tr. (postadress Stockholm 1); t. 22 55 00 (växel).

Vid barnhemmet Eurenii minne (se sid. 303) har barnskötersk utbildning, vad avser vård av späda barn, bedrivits sedan år 1921. Utbildningstidens längd var först fyra månader men utsträcktes efter barnavårdsnämndens övertagande av hemmet år 1950 till sex månader. Stadsfullmäktige godkände härefter den 19 juni 1952, att barnavårdsnämnden genom utvidgning av den dittillsvarande utbildningen anordnade en barnskötersk utbildning, som ansluter sig till av socialstyrelsen i samråd med överstyrelsen för yrkesutbildning utfärdade nya allmänna bestämmelser för elevutbildning vid barnavårdsanstalter (Utl. 1952: nr 233).

Den nya barnskötersk utbildningen, vilken erhållit namnet Stockholms stads barnsköterskeskola, tog sin början den 1 oktober 1952 och omfattar utbildning under åtta månader i vård av såväl spädbarn som småbarn. Skolans styrelse består av barnavårdsnämndens anstaltsdelegerade jämte rektor, vilken efter skolstyrelsens förslag förordnas av överstyrelsen för yrkesutbildning. Utbildningen är huvudsakligen förlagd till tre av nämndens barnhem, barnhemmet Eurenii minne, Reimersholme barnhem och Älvsjö barnhem. Högsta antal elever samtidigt är 26. Intagning av elever äger rum varannan månad med sex eller sju elever varje gång.

Undervisningen är avgiftsfri. För bostad och kost erlägger elev inackorderingsavgift f. n. uppgående per månad till 105 kr. Genom skolan kan sökas statlig studiehjälp, vilken utgår, dels med studiebidrag på 30 kr. per månad och elev, dels med stipendier på högst 75 kr. per månad och elev.

Vid skolan kunna, om så befinnes lämpligt, även anordnas fortbildningskurser för anställd personal.

Författningar m. m. K. m:ts förnyade stadga 4 nov. 1921 för den kommunala yrkesundervisningen (Svf 1921: nr 706), med ändr. K. kung. 29 juni 1945 ang. stipendier åt elever vid statsunderstödda, kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning (Svf 1945: nr 572), med ändr. K. socialstyrelsens cirkulärskrivelse 15 dec. 1948 ang. nya allm. best. för

elutbildning vid barnvårdsanstalter, med ändr. K. m:ts medgivande 25 sept. 1952 rörande sammansättningen av styrelsen för av Stockholms stad anordnad barnsköterskeutbildning (Kf 1952: nr 64). Reglemente för Stockholms stads barnsköterskeskola, fastställt av k. överstyrelsen för yrkesutbildning 28 jan. 1953 (Kf 1953: nr 62). K. kung. 5 juni 1953 ang. statlig studiehjälp åt elever vid statsunderstödda kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning samt Centrala verkstadsskolor (Svf 1953: nr 532).

Styrelse.

(Barnvårdsnämndens anstaltsdelegerade jämte skolans rektor).

Mogård, J. A. B., kontraktsprost, ordf.; **Brodd, f. Lidén, Anna S.**, fru, stadsfullm.; **Dalgren, E. S. G.**, disponent, stadsfullm.; **Edwall, N. H.**, tf. assessor, vice ordf.; **Hallerby, N. E.**, redaktör, stadsfullm.; **Lindblom, Helena**, rektor.

Suppleanter: **Norrby, C. T. N.**, komminister; **Olson, f. Gustafsson, Lilli E.**, fru.

Rektor (1,320 kr.).

Lindblom, Helena (se sid. 232).

Skolor tillhörande barna- och ungdomsvården

(före år 1946: Stockholms stads skyddshem).

Enligt beslut av 1936 års riksdag övertog staten den tidigare på landsting och de städer, som ej deltaga i landsting, åvilande skyddshemsverksamheten, dock skulle städerna Stockholm och Göteborg fortfarande, med bidrag av statsmedel, handha all skyddshemsverksamhet och upprätta eller anordna för vederbörande stad avsedda skolhem, yrkeshem och hemskolor. I avtal mellan k. m:ts och kronan och Stockholms stad den 28 november 1938, vilket avtal förnyades den 14 mars 1947, bestämdes, att staden för sin skyddshemsverksamhet skulle använda fastigheterna Skrubba, Eknäs och Johannelund. Skyddshemmen fingo senare benämningen skolor tillhörande barna- och ungdomsvården (ungdomsvårdsskolor).

I enlighet med ett av k. m:ts den 27 maj 1949 fastställt avtal mellan k. m:ts och kronan å ena samt Stockholms stad å andra sidan har tidigare gällande avtal rörande verksamheten vid stadens ungdomsvårdsskolor upphört att gälla fr. o. m. den 1 juli 1949. Från denna tidpunkt har staten övertagit ansvaret för verksamheten vid yrkesskolan Eknäs. Ungdomsvårdsskoleverksamheten vid skolhemmet och yrkesskolan Skrubba samt skolhemmet Johannelund har definitivt nedlagts (jfr Kf 1949: nr 24).

Den 30 juni 1949 beslöt stadskollegiet uppdra förvaltningen av egendomen Skrubba åt fastighetsnämnden fr. o. m. den 1 juli 1949.

Härjämte har stadskollegiet medgivit barnvårdsnämnden att — i avvaktan på slutförande av en av stadskollegiet beslutad utredning rörande fastigheterna Johannelunds och Skrubbas framtida användning — provisoriskt disponera dels fastigheten Johannelund till barnhem, dels viss del av fastigheten Skrubba att användas till ungdomshem för manlig ungdom.

I fastigheten Johannelund har inrättats ett provisoriskt barnhem med 25 platser för pojkar i skolåldern (se sid. 306 under upptagningshem) och inom egendomen Skrubba har skolhemsbyggnaden tagits i anspråk som ett ungdomshem för manlig ungdom (se sid. 311 under ungdomshem).

Den efter ungdomsvårdsskolornas nedläggande övertaliga personal, som ej kunnat beredas fortsatt arbete hos staden eller som vid fortsatt anställning i eller utom stadens tjänst icke erhåller full kompensation för tidigare utgående löneförmåner kvarstår tills vidare å skolornas stat.

Stat år 1955. Utgifter: driftbudgeten 56,396 kr.

Förutvarande skolhemmet och yrkesskolan Skrubba.

Anstalten vid Skrubba daterar sig i sitt nuvarande skick från år 1896, då de å den vid Tjärhovsgatan befintliga uppfostringsanstalten omhändertagna vanartiga gossarna blevo flyttade till den för ändamålet inköpta egendomen Skrubba i dåvarande Brännkyrka församling. Egendomen, belägen vid sjön Drevviken, har en areal av omkring 29 hektar åker och 245 hektar skogsmark.

Verksamheten vid skolhemmet och yrkesskolan har nedlagts fr. o. m. den 1 juli 1949 (se vidare sid. 311).

Rektor (30).

Freyne, E. H., tjl. (se sid. 311).

En *automobilförare*.

Förutvarande skolhemmet Johannelund.

Rektor (24).

Almgren, Gerda F. J., tjl.

Förutvarande yrkesskolan Eknäs.

Vid sammanträde den 2 juni 1919 beslöt stadsfullmäktige inköpa egendomen Eknäs gård i Vallby socken av Uppsala län till skyddshem för flickor. Verksamheten vid yrkesskolan, som nedlagts fr. o. m. den 1 juli 1949, har övertagits av staten (se vidare ovan).

En *lärarinna* i kvinnlig slöjd, en *lärarinna* i hushållsgöromål, en *lärarinna* i tvätt.

BVN Allmänna barnhusets Stockholmsfond.

Allmänna barnhuset tillkom år 1785 genom sammanslagning av två förut befintliga barnhus, nämligen det s. k. stora barnhuset, som grundats enligt ett k. brev år 1621, och det år 1755 av magistratens politiekollegium inrättade s. k. politiebarnhuset. Allmänna barnhuset mottog, mot en viss inlösningsavgift, värlösa barn till uppfostran och vård. Verksamheten var i huvudsak inriktad på Stockholm. Den åren 1917 och 1924 genomförda nya barnavårdslagstiftningen medförde för allmänna barnhuset en omläggning av barnhusets verksamhet, i det att dels jämlikt 1917 års lag om utomäktenskapliga barn inlösen av barn i barnhuset i regel icke vidare kunde äga rum, dels genom 1924 års lag om samhällets barnavård kommunen ålades att sörja för barnavården. Den nya formen för barnhusets verksamhet innebär, enligt det numera gällande reglementet för barnhuset, huvudsakligen ett understödjande arbete för barnavården över hela riket.

I samband med ovan omförmälda omläggning av allmänna barnhusets verksamhet uppkom fråga, vilken andel staden skulle anses hava i allmänna barnhusets tillgångar, och år 1930 träffades ett avtal härom mellan staden och allmänna barnhuset, godkänt av stadsfullmäktige den 20 oktober och av k. m:t den 21 november 1930. Enligt detta avtal avstod allmänna barnhuset till staden sin rätt till egendomen Rålambshov & Kungsholmen (tomten nr 1 i kv. Hemmet och nr 20 i kv. Mälaren), som k. m:t år 1647 donerat till staden under förklaring, att k. m:t elikväl därmed icke staden allena velat förstå utan och jämväl barnhuset, som här i staden inrättat är. Staden överlämnade i gengäld ett belopp av 5,000,000 kr. till allmänna barnhuset. Det bestämdes vidare, att nämnda belopp skulle avsättas till en särskild fond, benämnd »Allmänna barnhusets Stockholmsfond», och att avkastningen av denna fond, enligt av k. m:t den 21 november 1930 utfärdade bestämmelser, skall komma staden till godo såsom bidrag för sådan barnavårdande verksamhet, som avses i barnhusets reglemente eller eljest är av viss i bestämmelserna närmare angiven beskaffenhet. Dock skulle för tiden efter det barnhusets sjukvårdsanstalt nedlagts och intill dess pediatrik klinik vid det blivande rikssjukhuset tagits i bruk, vilket skedde den 1 juli 1951, av Stockholmsfondens avkastning årligen användas intill 50,000 kr. såsom bidrag för uppehållande av en sådan klinik.

Fondens avkastning, jämte vissa andra hit hörande inkomster, är i stadens utgifts- och inkomststat upptagen under barnavårdsnämnden. Det åligger barnhuset att sist den 1 februari varje år till stadens barnavårdsnämnd uppgiva, ej mindre i vad mån barnhuset genom sin verksamhet, direkt eller genom understöd, under barnhusets nästföljande budgetår avser att tillgodose Stockholms barnavårds behov, än även det belopp, som därutöver under samma budgetår skall användas till stadens förmån. Sist den 1 april varje år äger barnavårdsnämnden till barnhuset inkomma med förslag till användning av sålunda disponibla medel.

Skulle barnavårdsnämnden icke godtaga av barnhuset avsedd verksamhet till stadens förmån eller barnhuset ej gilla barnavårdsnämndens förslag, skall, i den mån överenskomelse ej kan ske, frågan hänskjutas till avgörande av en tremannanämnd, bestående av ordföranden i barnavårdsnämnden och ordföranden i direktionen för barnhuset såsom ledamöter samt en av k. m:t för viss tid utsedd person såsom opartisk ordförande.

Ifrågavarande medel hava av barnavårdsnämnden i huvudsak tagits i anspråk som understöd till vissa utomstående institutioner för barn- och ungdomsvård m. m. (se sid. 570).

Vid behandling i barnhusets direktion av ärenden rörande fondens förvaltning skall ett av drättselnämnden utsett ombud äga säte och stämma i direktionen.

Författningar. K. brev 21 nov. 1930 till direktionen över Allmänna barnhuset angående upprättande av »Allmänna barnhusets Stockholmsfond» (Kf 1930: nr 116: I). K. brev 19 maj 1933 ang. användning för Stockholms stads barnavårdsverksamhet av vissa av allmänna barnhusets inkomster och donationsfonders avkastning (jfr Kf 1933: nr 86). Reglemente för Allmänna barnhuset, fastställt av k. m:t 21 nov. 1930, med ändr. 29 maj 1936, 27 maj 1938, 22 juni 1939, 28 maj 1943 och 31 dec. 1945.

Tremannanämnd.

(Se ovan.)

Hammar skjöld, B. G. Hj., landshövding, ordf. (förordnad av k. m:t); **Höjer, K. J.,** generaldirektör (ordf. i direktionen över Allmänna barnhuset); **Mehr, H. J. L.,** borgarråd, stadsfullm.

Drättselnämndens ombud i direktionen över Allmänna barnhuset.

Bergvall, J. H., f. d. borgarråd, stadskollegiets ordf.

Stockholms stads arbetslöshetsnämnd och i samband därmed stående institutioner.

Arbetslöshetsnämnden.

Sociala nämndhuset, Vasagatan 23—25, 1 tr. (postadress: Stockholm 1); postgiro-konto nr 54832; t. 22 55 00 (växel) expeditionstid: 9—15 (lördagar och dag före helgdag 9—14).

Mottagning för allmänheten: Östra Järnvägs-gatan 24, 1 tr.; expeditionstid: se under resp. mottagningssektion, sid. 317.

Då den av första världskriget framkallade ekonomiska krisen kunde väntas medföra en omfattande arbetslöshet, anbefalldes k. m:t i ett cirkulär den 18 augusti 1914 tillsättande av arbetslöshetskommittéer i de olika kommunerna, varjämte riksdagen anvisade medel att utgå som bidrag till kommunerna vid understödjande av arbetslösa.

På förslag av en kommitté, tillsatt av stadsfullmäktiges beredningsutskott och en frivillig sammanslutning med närmaste uppgift att hjälpa mobiliserades familjer, den s. k. »centrala understödskommittén», fastställde stadsfullmäktige den 4 november 1914 grunder för arbetslöshetsunderstöds utdelande och uppdrog åt den så sammansatta kommittén att fungera som kommunal arbetslöshetskommitté. Genom kungörelse den 7 juli 1922 angående statsbidrag till arbetslöshetshjälp utfärdades särskilda bestämmelser rörande arbetslöshetskommittéernas verksamhet. Den kontanta understödsverksamheten, som enligt direktiv från arbetslöshetskommissionen nedlades den 1 juli 1923, återupptogs vintern 1928—1929.

Mellan fattigvårdsnämnden och arbetslöshetskommittén organiserades ett visst samarbete, i syfte att erhålla effektiv kontroll därå, att den kompletterande kontanta understödsverksamhet beträffande oförvällat arbetslösa, som bedrevs av fattigvårdsnämnden, endast skulle komma sådana personer till godo, vilka icke kunde beredas för dem lämpligt arbete vid offentliga reservarbeten, och vilka förklarade sig villiga att mottaga dylikt arbete.

Jämlikt stadsfullmäktiges beslut den 26 januari 1931 igångsattes nämligen s. k. reservarbeten, d. v. s. kommunala arbeten av mera tillfällig karaktär, vilkas utförande icke ur allmänna synpunkter var omedelbart eller inom en nära framtid erforderligt men vilkas bedrivande ansågs motiverat med hänsyn till önskvärheten

av att i tider av arbetslöshet kunna bereda ökade arbetstillfällen.

Tidigare anordnades statsunderstödda arbeten för arbetslöshetens lindrande endast i form av statliga, statskommunala reservarbeten. Utmärkande för dessa arbeten var bland annat, att lönesättningen skulle ske så att reservarbetslönerna ej överstego de lägsta grovarbetarlönerna, som gällde i den ort, där arbetet utfördes. Detta skulle iakttagas, även om arbeten av samma art inom orten utfördes till högre lön i öppna marknaden. I slutet av 1930-talet infördes vid sidan om reservarbetena en ny form av hjälparbeten, de statliga och statskommunala beredskapsarbetena, vid vilka löneläget skulle vara detsamma som för likartat arbete i öppna marknaden. Numera förekomma enbart formerna statliga och statskommunala beredskapsarbeten, varav de förstnämnda skola utföras i arbetsmarknadsstyrelsens eller annan statlig myndighets regi och de sistnämnda bedrivras i kommunal regi.

Vid sidan om beredskapsarbetena finnas sedan år 1934 två för arbetslösa ur yrkesgrupper med särskilda arbetslöshetsproblem avsedda hjälparbeten, nämligen de statliga och statskommunala arkivarbetena, avsedda för sådana hjälpsökande arbetslösa, som på grund av tidigare yrkesutövning, speciella yrkeskvalifikationer, ålder eller andra särskilda personliga förhållanden icke lämpligen kunna hänvisas till beredskapsarbeten, och sedan 1942 den statliga musikerhjälpen, avsedd för musiker.

Såsom särskild understödskraft förekom under tiden 1 mars 1941—28 februari 1950 s. k. självhjälp. Självhjälpen avsåg bidrag till erforderlig klädesutrustning och verktyg vid arbete samt bidrag till resekostnader för sökande av arbete på annan ort.

Arbetslösa, som av olika anledningar ej kunnat placeras vid ovanstående slag av hjälparbeten, erhålla kontanta understöd. Kontantunderstöden lämnas liksom tidigare i form av dagunderstöd och hyreshjälp.

Sedan år 1938 hava förekommit utbildning för arbetslösa i form av särskilt anordnade utbildnings- och upplysningskurser. År 1938 öppnades den alltjämt bestående verkstadsskolan. Den statliga ledningen av kursverksamheten har till den 1 juli 1944 handfafts av dåvarande arbetsmarknadskommissionen men därefter överflyttats på överstyrelsen för yrkesutbildning. Utbildningsverksamheten bedrevs tidigare i form

ArbN av beredskapskurser för verkstadsindustrin. Från och med den 1 oktober 1945 hava dessa beredskapskurser ersatts med yrkesutbildningskurser, anordnade såsom statsunderstödda kommunala arbetslöshetskurser, med utbildningsmöjligheter som mekaniker, bilservicemekaniker, finmekaniker, radioreparatörer, gas- och bågsvetsare samt smeder.

Kurser ha anordnats sedan 1939 för flyktningar, för i militärtjänst skadade, för partiellt arbetsföra, för frikallade från militärtjänst, för normmän och för utbildning av kvinnlig industriell reservarbetskraft.

De lokala åtgärderna för verksamheten omhänderhades i Stockholm av Stockholms arbetslöshetskommitté fram till den 1 juli 1944, varefter kommitténs namn ändrades till *Stockholms stads arbetslöshetsnämnd*, vilken består av en ordförande jämte suppleant för denne, förordnade för viss tid av överståthållarämbetet, efter förslag av stadsfullmäktige, samt minst fyra och högst tio (f. n. åtta) av stadsfullmäktige för viss tid valda ledamöter med minst hälften så många suppleanter (f. n. åtta). Ordförande och suppleant för honom i nämnden har av överståthållarämbetet förordnats för ett år i sänder. Stadsfullmäktiges val av ledamöter har även avsett ett år.

Nämnden skall vara sammansatt på sådant sätt, att den inrymmer representanter dels för kommunala myndigheter, dels öck för arbetsgivarnas och arbetarnas intressen. Ordförande, ledamot eller ersättare i arbetsmarknadsstyrelsen, ordförande, vice ordförande, ledamot eller ersättare i länsarbetsnämnden eller befattningshavare hos arbetsmarknadsstyrelsen, länsarbetsnämnd eller inom den offentliga arbetsförmedlingen må icke vara ordförande, ledamot eller suppleant i särskild arbetslöshetsnämnd. Av kommunen avlönad tjänsteman, som i och för sin befattning är redovisningsskyldig inför arbetslöshetsnämnden, må icke vara ordförande, ledamot eller suppleant i samma nämnd.

Den 16 december 1946 beslöt stadsfullmäktige att från och med den 1 januari 1947 inrätta särskild husmodersseminstämning (se sid. 338), och har arbetslöshetsnämnden sedan sistnämnda dag fungerat såsom denna nämnds utredande och verkställande organ. På framställning av barnavårdsnämnden beslöt arbetslöshetsnämnden den 6 augusti 1947 att för barnavårdsnämndens räkning ombesörja de kommunala arbetsuppgifterna i samband med de allmänna barnbidragen.

Rörande uppdrag för arbetslöshetsnämnden att vara familjebidragsnämnd se sid. 319.

Den centrala ledningen av hjälpverksamheten har sedan 1914 och fram till den 1 juli 1940 utövats av statens arbetslöshetskommission, vilket organ därefter och fram till den 1 juli 1948 benämndes statens arbetsmarknadskommission. Från och med sistnämnda dag ändrades namnet å kommissionen till k. arbetsmarknadsstyrelsen.

Författningar. Lag 30 juni 1944 om arbetslöshetsnämnd (Kf 1944: nr 52). K. kung. 27 maj 1949 ang. vissa statliga och statsunderstödda åtgärder vid arbetslöshet, med ändr. (Kf 1949: nr 29, 1954: nr 59).

Stat år 1955. Utgifter: driftbudgeten 13,288,646 kr., dessutom förlagsmedel 200,000 kr., kapitalbudgeten 1,260,000 kr., lånemedel i linjen 2,340,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 8,475,584 kr.

Arbetslöshetsnämndens ledamöter

(för år 1955).

Ordförande

(utsedd av överståthållarämbetet).

Mehr, Hj. L., borgarråd, stadsfullm.; t. 54 05 00 (växel); träffas i stadshuset alla vardagar efter överenskommelse.

Suppleant för ordföranden

(utsedd av överståthållarämbetet).

Hydén, S. O., direktör.

Ledamöter

(utsedda av stadsfullmäktige).

Alderlin, E. K., ombudsman, stadsfullm.

Carlsson, R. R., banktjänsteman.

Eriksson, E. O. (Olle), ombudsman, stadsfullm.

Larsson, B. M., möbelsnickare.

Lindén, L. G. A., direktör.

Modig, J.-O., direktör.

Rathsman, E. F. N., kamrerare.

Södergren, N. A., aktuarie.

Suppleanter¹⁾

(utsedda av stadsfullmäktige).

Arpstedt, K. H., brandförman, stadsfullm.

Bohman, A. W., redogörare.

Carlsson, K. A. J., filare.

Haglund, K. S., boktryckare, stadsfullm.

Löw, G. E., kurator.

Personne, J.-E. M., byråsekreterare.

¹⁾ Enligt nämndens beslut skall vid förfall för ledamöter i första hand inträda, för ledamöterna hrr Alderlin, Carlsson, Eriksson, Lindén, Larsson, Modig, Rathsman och Södergren, suppleanterna hrr Arpstedt, Löw, Carlsson, Bohman, Personne, Westin, Segerström och Haglund i nu nämnd ordning. Därest denna ordning icke kan upprätthållas, skall såsom ersättare inträda suppleanter i följande ordning för ledamot från arbetarpartiet: hrr Löw, Carlsson, Bohman och Arpstedt, för ledamot från folkpartiet: hrr Westin, Personne och Segerström och för ledamot från högerpartiet: hrr Haglund. I sista hand skall ordningen mellan suppleanterna avgöras i första rummet efter deras tjänstetid, men vid lika tjänstetid efter levnadsålder.

Segerström, E. G., ingenjör.
Westin, S. K., elektriker.

Sekreterare (876 kr.).

Engberg, B. H. F., avdelningsdirektör; t. 54 05 00
(växel) (se sid. 151).

Arbetslöshetsnämndens delegerade.

Arbets- och kursdelegerade. Mehr, Hj. L., ordf.; Löw, G. E.; Modig, J.-O.; Södergren, N. A.

Suppleanter: Bohman, A. W.; Carlsson, R. R.; Haglund, K. S.; Westin, S. K.

Tjänstedelegerade. Mehr, Hj. L., ordf.; Lindén, L. G. A.; Rathsmann, E. F. N.; Södergren, N. A.

Suppleanter: Alderin, E. K.; Bohman, A. W.; Haglund, K. S.; Segerström, E. G.

Understödsdelegerade. Eriksson, E. O. (Olle), ordf.; Larsson, B. M.; Löw, G. E.; Södergren, N. A.

Suppleanter: Bohman, A. W.; Haglund, K. S.; Arpstedt, K. H.; Personne, J.-E. M.

Arbetslöshetsnämndens revisorer.

Arbetslöshetsnämndens verksamhet granskas av tre revisorer, vilka årligen utses, en av överståthållarämbetet, efter anmälan av vederbörande kommunala myndighet, och två jämte två suppleanter av stadsfullmäktige. De av stadsfullmäktige utsedda revisorerna granska jämväl husmoderssesternämndens och folkköksstyrelsens verksamhet.

Sörlin, B. E., förste kanslist (utsedd av överståthållarämbetet); Fredrikson, Anny L., fröken, Sundin, T. W., tullpackhusförman (utsedda av stadsfullm.).

Suppleanter: Govenius, C. Å., förste kanslist (utsedd av överståthållarämbetet); Nilsson, Folke V., kriminalassistent, stadsfullm., Sundberg, K. O. E., kassör (utsedda av stadsfullm.).

Arbetslöshetsnämndens expedition.

Sociala nämndhuset, Vasagatan 23—25, 1 tr. (postadress: Stockholm 1); postgiro-konto nr 54832; t. 22 55 00 (växel); expeditionstid 9—15 (lördagar och dag före helgdag 9—14).

Stat år 1955. (Allmänna kostnader.) Utgifter: driftbudgeten 8,789,217 kr., dessutom förlagsmedel 200,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 2,636,584 kr.

Direktör (B 13).

Henriksson, T. H.* (förordn. t. o. m. 31/1 1959).

Kansliavdelningen.

Förste kammarskrivare (23).

Melldahl, L. F. E., tf.

Kammarskrivare (21).

Bäckmark, H. E. W., tf.

Assistent (18).

Segersten, Karin M.

Förste kontorsskrivare (16).

Kahn, Margit C.

En arkivvårdare, två kanslibiträden två kontorsbiträden.

Övervaktmästare (15).

Tallén, R.

En förste expeditionsvakt, åtta expeditionsvakter, tio expeditionsvaktsbiträden.

(Samtliga expeditionsvaktgöromål inom sociala nämndhuset ombesörjes av denna expeditionsvaktskår.)

Tekniska avdelningen.

Vasagatan 23—25, 1 tr., C.

Stat år 1955. (Arbeten m. m.). Utgifter: driftbudgeten 3,001,000 kr., kapitalbudgeten 1,260,000 kr., lånemedel i linjen 2,340,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 2,214,000 kr.

Ingenjör (28)

(tilläggsarvode 3,612 kr.).

Sandin, E. A. V.

Ingenjör (9,684 kr.).

Schill, R. K. G.

Verkmästare (21).

Andersson, A.; Holmén, E. V.; en vakant.

Förrådsförman (16).

Widenborg, E. R. K.

Ett måtningsbiträde, en tillfällig verkmästare, en tillfällig ritare.

Kamerala avdelningen.

Norra Bantorget 29, 1 tr., C.; expeditionstid: 9—15 (lördagar och dag före helgdag 9—14).

Kamrerare (28)

(tilläggsarvode 1,800 kr.).

Nilsson, T. W. R.; mottagningstid: 9—11.

Kammarskrivare (21).

Holm, N. O.; Forsten, S. M., tf.

ArbN

Kontorsassistenter (18).

Lindgren, E. W.; Person, S. S.; Ståhl, f. Holm, Edit T.

Förste kontorsskrivare (kassör) (16).

(Nuv. inneh. 18 jämte felräkningspengar 450 kr.).

Andersson, f. Eklund, E. M. A. (Wiran).

Tre kontorsskrivare, en förste maskinoperatör, tre kanslibiträden, sexton kontorsbiträden, sex tillfälliga kontorsbiträden.

Sociala avdelningen.

Norra Bantorget 29, 1 tr., C.; expeditionstid: 9—15 (lördagar och dag före helgdag 9—14).

Inspektör (26)

(tilläggsarvode 624 kr.).

Ljungquist, K. H.

Mottagning för allmänheten.

Östra Järnväggsgatan 24, 1 tr., C.; expeditionstid: 8,30—11.

Kammarsskrivare (21).

Strindmar, T. A.

Förste assistenter (20).

Blomstrand, C. E.; Olin, M. L. O.

Kontorsassistent (18).

Welander, f. Karlsson, Elsa M. A.

Assistenter (18).

Abramson, B.; Agelfors, G. V.; Algard, E. L.; Carlweitz, B. M.; Engström, K. P.; Wahlström, S. E.; Elg, f. Carlson, H. E. Marianne (Ex).

En kontorsskrivare, ett kanslibiträde, två kontorsbiträden, en tillfällig assistent.

Personer, boende inom Kungsholms, St Göraus, Essinge, Västerleds och Bromma ävensom Spånga församlingar, hava att vid behov av arbetslöshetshjälp ingiva ansökan därom å fattigvårdsnämndens sociala byråer nr V och IX, se sid. 262 och 265.

Expedition för allmänna barnbidrag.

Östra Järnväggsgatan 24, 1 tr., C.; expeditionstid 9—15 (lördagar och dag före helgdag 9—14).

Kammarsskrivare (21).

Jungmarker, B. E., tf.

Assistent (18).

Forsman, E. G.

Fem kontorsbiträden.

Verkstadsskolan.

Fatburgsgatan 12, Sö.; t. 400778 (föreståndaren); 402011 (expeditionen); 408477 (lärarna).

Verkstadsskolan har f. n. c:a 100 elever, fördelade på sju kurser, vilka huvudsakligen med dela utbildning i yrken tillhörande metallindustrin. Tiderna för dessa utbildningskurser variera från 8 veckor till 11 månader.

Föreståndare (30).

Olsson, S. A.

Kontorsassistent (18).

Lundberg, E. G.

En verktygsutlämnare, ett kanslibiträde; därjämte tjänstgöra tio yrkeslärare, en ämneslärare (samtliga anställda av överstyrelsen för yrkesutbildning).

Kursnämnd.

Vid verkstadsskolan finnes en kursnämnd bestående av två representanter för arbetslöshetsnämnden och en representant för vardera arbetsnämnden i Stockholms stad, Sveriges verkstadsförening och Stockholms metallarbetsarefackförening. Kursnämndens huvudsakligaste uppgift är att fatta beslut om intagning och utskrivning av elever vid verkstadsskolan.

Ordförande.

Henriksson, T. H., direktör (utsedd av arbetslöshetsnämnden) (se sid. 317).

Övriga ledamöter.

Carlsson, K. A. J., filare (utsedd av arbetslöshetsnämnden); Johansson, K. G., förste assistent (utsedd av arbetsnämnden i Stockholms stad); Ekstedt, S. F., civilingenjör (utsedd av Sveriges verkstadsförening); Jonsson, R. L., f. d. ombudsman (utsedd av Stockholms metallarbetsarefackförening).

Sekreterare.

Melldahl, L. F. E., tf. förste kammarsskrivare (se sid. 317).

Tjänstemän, som på grund av förordnanden å andra tjänster åtnjuta tjänstledighet.

Förste kammarsskrivare (23).

Almé, Hj. E. (se sid. 88).

Kammarsskrivare (21).

Melldahl, L. F. E. (se sid. 317).

Kontorsassistent (18).

Jungmarker, B. E. (se ovan).

Assistenter (18).

Baeckmark, H. E. W. (se sid. 317); Forsten, S. M. (se sid. 317).

Verkmästare (18).

Swedin, J. E.

Familjebidragsverksamheten.

Genom beslut den 18 februari 1952 har stadsfullmäktige uppdragit åt arbetslöshetsnämnden att tills vidare från och med den 1 mars 1952 vara familjebidragsnämnd i Stockholm.

Enligt förut gällande k. förordning den 17 april 1940 om familjebidrag åt värnpliktiga vid krigstjänstgöring m. m. kunde kommun antingen inrätta särskild familjebidragsnämnd eller uppdraga åt annan kommunal myndighet att vara familjebidragsnämnd. I anslutning härtill beslöt stadsfullmäktige vid sammanträde den 22 april 1940 att tillsätta särskild sådan nämnd, *Stockholms stads familjebidragsnämnd*, samt att stadens arbetslöshetsförvaltning skulle fungera som familjebidragsnämndens utredande och verkställande organ. Nämnden trädde i verksamhet den 23 april 1940 och upphörde jämlikt stadsfullmäktiges ovannämnda beslut med sin verksamhet den 29 februari 1952.

Familjebidragsnämnden skall till familjemedlemmar åt värnpliktiga utbetala familjebidrag i den mån behov därav provas föreligga. Med familjemedlemmar avses förutom den värnpliktiges hustru, med vilken han sammanlever, samt hans barn och adoptivbarn under 16 år, som äro under hans vårdnad, även hans hustru, barn och adoptivbarn i annat fall än som nyss sagts, hans föräldrar eller adoptant, hans hustrus barn och adoptivbarn samt hans fränskilda hustru, envar under förutsättning att den värnpliktige är underhållsskyldig mot vederbörande och vid tiden för inkallelsen i väsentlig mån bidrog till dennes underhåll. Därjämte är även den värnpliktiges huseföreståndarinna att anse såsom medlem av

hans familj under förutsättning, att den värnpliktige sammanbor med egna eller hustrus barn eller adoptivbarn under 16 år samt, därest han sammanbor jämväl med hustru, att hustrun är oförmögen till arbete. Familjebidrag kan utgå såsom familjepennning, bostadsbidrag, näringsbidrag, sjukbidrag och begravningsbidrag.

Familjebidragsförordningens bestämmelser skola även tillämpas å krigsfrivilliga och värnpliktiga, som efter eget åtagande fullgöra tjänstgöring i samband med krigsförbandsvis anordnade repetitionsövningar, dock att medlemmar av Sveriges lottakårer och av föreningen Svenska blå stjärnan allenast må erhålla bostadsbidrag. Familjebidragsnämnden har dessutom att utbetala hemortslön, som utgöres av befälsön och långtidslön, till därtill berättigade. Förordningens bestämmelser angående hemortslön skola dock gälla allenast, när krigsavlöningsreglementet äger tillämpning. Konungen äger emellertid förordna, att bestämmelserna, i vad de avse långtidslön, skola tillämpas under tid, då värnpliktiga äro inkallade jämlikt 27 § 2 mom. värnpliktslagen.

Det åligger familjebidragsnämnden vidare att mottaga ansökningar om värnpliktslön och ersättningsfyllnad åt vissa under militärtjänstgöring kroppsskadade och att, efter att hava inskaffat den ytterligare utredning, som finnes erforderlig, med eget yttrande i vissa fall överlämna ansökningarna till försvarets socialbyrå.

Familjebidragsnämnden har slutligen att mottaga ansökningar om anstånd med indrivning av utskylder och att med eget yttrande överlämna ansökningarna till vederbörande utmättningsman.

Författningar. K. förordn. 29 mars 1946 om familjebidrag åt värnpliktiga m. m. (familjebidragsförordning), med ändr. (Kf 1946: nr 48, 1947: nr 30, 1951: nr 21, 1952: nr 6, 1953: nr 14, 1954: nr 44). K. kung. 29 mars 1946 med närmare bestämmelser ang. tillämpning av familjebidragsförordningen (familjebidragskungörelse), med ändr.

Stat år 1955. (Familjebidrag.) Utgifter: driftbudgeten 4,178,429 kr.; inkomster: driftbudgeten 3,625,000 kr.

Arbetsnämnden i Stockholms stad.**(Arbetsförmedlingen i Stockholms stad.)**

Åren 1732—35 fanns i Stockholm en offentlig arbetsförmedlingsanstalt, det av k. m:t privilegierade adresskontoret, och under denna tid var all privat platsanskaffning förbjuden.

Frågan om en kommunens arbetsförmedlingsanstalt framfördes år 1901 dels i en av föreningen »Studenter och arbetare» till stadsfullmäktige avlämnad framställning, vari hemställdes om utredning i saken, dels i en hos fullmäktige samma år väckt motion i ärendet. Sedan en kommitté utrett frågan, beslöt stadsfullmäktige år 1904 i huvudsaklig överensstämmelse med kommitténs förslag att upprätta *Stockholms stads arbetsförmedling*. Denna institution trädde i verksamhet den 22 september 1905.

Enligt en den 15 juni 1934 antagen lag skulle offentlig förmedling av arbetsanställning anordnas i varje landstingsområde och i varje stad, som icke deltagit i landsting.

I nämnda lag lämnades föreskrifter om verksamhetens ordnande och ledning samt om tillsynsmyndighetens befogenheter. Den 30 december 1939 utfärdades lag om tjänsteplikt. I lagens 2 kap. meddelades bestämmelser om arbetsförmedling. Därest k. m:t därom förordnade, skulle arbetsförmedlingsanstalt enligt 1934 års lag om offentlig arbetsförmedling stå under statlig ledning. Genom k. kung. den 26 april 1940 utfärdade k. m:t förordnande om statlig ledning av den offentliga arbetsförmedlingen med tillämpning från och med den 20 maj 1940. Enligt k. kung. den 30 juni 1943 förordnades bl. a., att 2—5, 7 och 9—12 §§ av 1934 års lag om offentlig arbetsförmedling icke skall äga tillämpning.

Genom beslut av 1947 års riksdag har den offentliga arbetsförmedlingen från den 1 januari 1948 definitivt förstärkts. Ledningen av arbetsförmedlingen utövas av k. arbetsmarknadsstyrelsen. Som lokalt organ för styrelsen är i varje län inrättad en länsarbetsnämnd, vilken i Stockholm motsvaras av arbetsnämnden i Stockholms stad. Arbetsnämnden åligger bl. a. att handhåva ledningen av den offentliga arbetsförmedlingen och den därtill knutna yrkesvägledningen samt att följa utvecklingen på arbetsmarknaden samt att utföra de uppgifter som av k. m:t eller k. arbetsmarknadsstyrelsen överlämnas till nämnden.

Arbetsnämnden består i Stockholm av en ordförande och fem ledamöter. En av ledamöterna är vice ordförande. För en var ledamot, utom vice ordföranden, skall finnas personlig ersättare.

K. m:t förordnar, efter förslag av chefen för k. arbetsmarknadsstyrelsen, för en tid av högst

tre år ordförande, ledamöter och ersättare, varvid en av ledamöterna förordnas att vara vice ordförande.

Författningar. K. m:ts instruktion för länsarbetsnämnderna 17 juni 1948, med ändr. 19 okt. 1951, 5 juni och 30 dec. 1953. K. m:ts kung. om den offentliga arbetsförmedlingen 30 dec. 1947.

Arbetsnämndens ledamöter
(utsedda för tiden 1955—1957).

Ordförande.

Lindell, K. J., generaldirektör.

Vice ordförande.

Kalderén, O. R., direktör.

Ledamöter.

Johansson, Helga M., förbundskassör; Karlén, E., ombudsman; Lindblad, T. A., överste; Setréus, I. M., kassör, stadsfullm.

Ersättare: Kronlund, Barbro E., socialinspektör (för Johansson); Sandström, C. V. R., ombudsman (för Karlén); Jonsson, J. E., överingenjör (för Lindblad); Gustafsson, H. L., metallarbetare (för Setréus).

Arbetsnämndens kansli.

Regeringsgatan 79 (postadress: Box 3190, Stockholm 3; postgirokonto nr 182 050); t. 22 30 00 (lokalsamtal) och 22 38 80 (riksamtal); expeditionstid 9—12, 13—16 (lördagar 9—13).

Direktör.

Norbäck, K. G.

Förste inspektör.

Wahlström, K.-O. A.

Inspektörer.

Piomark, E.; Lindqvist, Vivan L. M.; Michélsen, G. V. G.; Jönsson, f. Rasmusson, K. Ingeborg; Bratt, f. Ekwall, T. E. (Lisa), *tf.*; Svensson, B. Å. G., *tf.*

Arbetsförmedlingens expeditioner.

Postadress: Box 3190, Stockholm 3; postgirokonto nr 182050; t. (där annat ej särskilt anges) 22 30 00 (lokalsamtal) och 22 38 80 (riksamtal); expeditionstider 9—12, 13—16 (lördagar 9—13), för vissa expeditioner gälla särskilda tider; i regel hålles fredagar öppet till kl. 19.

**Expeditionerna Regeringsgatan
79—81.**

Metallarbetare m. fl.; hantverks- och fabriksarbetare (även kvinnl. exp.); träindustri- och byggnadsfackarbetare; grovarbetare, handelsarbetare m. fl.; militäranställda.

Expedition för stuveri- och tillfälliga transportarbetare.

Södre Torn, Södermalmstorg, Sö.

Sjömansförmedlingen.

Skeppsbron 46, C. Befäl (t. 21 09 48); manskap, utgående flottan (t. 10 62 84); manskap, insjöflottan (t. 20 27 83); kvinnlig personal (t. 10 73 60).

Expedition för hotell- och restaurangpersonal.

Vattugatan 9, C. Ekonomipersonal; serveringspersonal; köksbiträden och diskerskor m. fl.

Tjänstemannaförmedlingen.

Inspektören, Regeringsgatan 57, C. Försäljningspersonal, Regeringsgatan 57, C.; teknisk personal, förvaltningspersonal och lärare, Smålandsgatan 31 A, C.; kontorspersonal, Regeringsgatan 47, C.

Artist- och musikerförmedlingen.
*Riddargatan 35—37, Ö. Musiker och orkestrar; artister; statister.***Hemhjälpcentralen.**

Brunkebergstorg 14, C. Hembiträden, kokerskor och husor, tillfällig hemhjälp, barnavårdspersonal, anstalts- och sjukvårdspersonal, tandtekniker och tandsköterskor; Mäster Samuelsgatan 19, C., städningsspersonal.

Expeditionen i Vällingby.

(Öppnas under år 1955.)

Vittangiplan 10, Stockholm-Vällingby; t. 87 05 50, 87 05 51, 87 05 52, 87 05 53.

Expeditionen i Enskede.

Gullmarsplan 5, n. b., Johanneshov; t. 48 04 40, 48 04 41.

Expeditionen i Brännkyrka.

Hägerstensvägen 150, Hägersten; t. 45 66 52, 45 66 53.

Ungdomsförmedlingen och yrkesvägledningen.

Slottsbacken 6, C. Ungdom under 18 år. Yrkesvägledning (alla åldrar) på tid efter överenskommelse.

Arbetsvårdsexpeditionen.

Tegnérsgatan 15, Va.; tid efter överenskommelse.

Stockholms stads nyktterhetsnämnd.

Nyktterhetsnämnden.

Scheelegatan 5, 1 tr., K. (postgirokontonr 100033); t. 52 01 50.

Stadsfullmäktige tillsatte 1914 en kommitté för utredning av frågan om stadens alkoholistvård m. m.

Den 19 juni 1916 beslöt stadsfullmäktige i enlighet med då gällande lag den 30 juni 1913 ang. behandling av alkoholister att tillsätta *Stockholms stads nyktterhetsnämnd*. Nämnden trädde i verksamhet den 1 november s. å.

Lagen den 12 juni 1931 om behandling av alkoholister (alkoholistlagen) stadgar, att om någon är hemfallen åt alkoholmissbruk och han i följd därav finnes vara farlig för annans personliga säkerhet eller eget liv, eller utsätta någon, som han jämlikt stadgande i lag är skyldig att försörja, för nöd eller uppenbar vanvård eller eljest grovt brista i sina plikter mot sådan person, eller ligga det allmänna, sin familj eller annan till last, eller vara ur stånd att taga vård om sig själv, eller föra ett för närboende eller andra grovt störande levnadssätt, skola åtgärder vidtagas för hans återförande till ett nyktert och ordentligt liv. Detta gäller även, där person, som är hemfallen åt alkoholmissbruk, blivit under de två senast förflutna åren tre eller flera gånger dömd till ansvar för fylleri eller för ett kringflackande liv. Polis- och åklagarmyndighet samt läkare äro skyldiga att till nyktterhetsnämnden anmäla alkoholmissbruk, varom de i sin verksamhet erhållit kännedom. Alkoholmissbrukare skall så vitt görligt i första hand genom förebyggande hjälpåtgärder återföras till ett nyktert och ordentligt liv. Länsstyrelse (överståthållarämbetet) kan, i den ordning lagen föreskriver, förordna om sådan persons intagning å allmän alkoholistanstalt.

Enligt lag om nyktterhetsvård den 27 juli 1954 (Svf 1954: nr 579), som träder i kraft den 1 oktober 1955, är nyktterhetsnämnd bl. a. skyldig verkställa undersökning i varje fall av alkoholmissbruk som medfört något slag av uppenbar skada. Ger undersökningen vid handen att missbruket ej är tillfälligt åligger det nyktterhetsnämnd att vidtaga hjälpåtgärd, t. ex. att förmå den anmälda att ingå i nyktterhetsförening, att byta arbete eller vistelseort. Hjälpåtgärderna äro

ej förbundna med några rättsverkningar. Tvångsåtgärder, dit även övervakningen hänföres, kan endast vidtagas mot den, som är hemfallen åt alkoholmissbruk, vilket medfört i lagen närmare angivna följdverkningar. Dessa överensstämma i huvudsak med dem som återfinnas i 1931 års alkoholistlag. Lagen om nyktterhetsvård har väsentligt vidgat möjligheterna för den som blir föremål för någon form av tvångsåtgärd att anföra besvär och föreskriver även att muntligt förhör skall av länsstyrelse (överståthållarämbetet) anordnas i ärenden, där fråga är om någons tvångsintagning å alkoholistanstalt.

Enligt rusradrycks- och ölförsäljningsförordningarna den 26 maj 1954 (Svf 1954: nr 521, 522), vilka träda i kraft den 1 oktober 1955, skall nyktterhetsnämnd bl. a. avgiva yttranden över de enskilda restauratörernas lämplighet att handha utskänkningstillstånd. Nyktterhetsnämnd är även ålagd att övervaka förordningarnas efterlevnad, vilket bl. a. innebär att nyktterhetsnämnd på ett helt annat sätt än tidigare kommer att bära ansvar för nyktterhetstillståndet i kommunen.

Anstalter inom den organiserade alkoholistvården äro av tre slag, nämligen statsanstalter, erkända alkoholistanstalter, d. v. s. av landsting, kommuner, föreningar eller stiftelser anordnade anstalter, vilka av k. m:t erkänts såsom allmänna, samt statsunderstödda enskilda anstalter. Å dessa anstalter kunna personer, som äro hemfallna åt alkoholmissbruk interneras eller beredas frivilligt sökt vård. Män och kvinnor skola vårdas å skilda anstalter. Ansökan om internering göres i regel av nyktterhetsnämnden men kan även i vissa fall göras av polismyndighet. Socialstyrelsen är uppsiktsmyndighet för alkoholistvården. Styrelsens nyktterhetsvårdsbyrå meddelar i varje särskilt intagningsfall anvisning å den anstalt, som må ifrågakomma.

Förutom alkoholistvården har nyktterhetsnämnden till uppgift att handlägga frågor rörande nyktterhetstillståndet inom Stockholm även som att förvalta de medel, som av stadsfullmäktige anslås till nyktterhetens befrämjande inom staden eller eljest ställas till nämndens förfogande.

Även vissa andra särskilda uppgifter hava ålagts nyktterhetsnämnden. Sålunda skall nämndens yttrande inhämtas över ansökan av system-

bolag om tillstånd till årsutskänkning. Detta gäller även, när fråga är om tillfällig utskänkning av rusdrycker. Vidare skall nykterhetsnämnden genom ett ombud deltaga i besiktning av lokaler, vilka skola användas för detaljhandel med spritdrycker, vin, pilsnerdricka samt alkoholfria drycker (jfr sid. 14). Jämlikt k. förordningen den 8 maj 1925, med ändr. genom k. förordningen den 30 juni 1947, angående försäljning av vissa alkoholfria och därmed jämförliga drycker har överståthållarämbetet att hos nykterhetsnämnden inhämta yttrande över ansökan om tillstånd till sådan försäljning. Yttranden över framställningar om tillstånd till utskänkning och utminuterung av pilsnerdricka avgivas däremot ej av nykterhetsnämnden utan av stadsfullmäktige efter beredning hos fullmäktiges utskänningskommitté. Beträffande förslag att sådana yttranden skola avgivas av denna kommitté, se sid. 114.

Enligt k. vägtrafikförordningen den 20 september 1951 skall vidare polismyndigheten före utfärdande av i förordningen omnämnt intyg rörande körkortssökandes nykterhet m. m. höra vederbörande nykterhetsnämnd angående sökandens nykterhetsförhållanden.

År 1944 inrättades en särskild avdelning, som har till uppgift att handlägga ärenden rörande alkoholskadade i åldern 18—25 år ävensom s. k. ungdomsfyllerister, d. v. s. ungdomar som en eller två gånger blivit gripna för fylleri, men icke äro att hänföra till vad alkoholistlagen avser med alkoholmissbrukare. Arbetet på denna avdelning är av huvudsaklig kurativ beskaffenhet.

Efter försöksverksamhet inrättades under första halvåret 1945 en särskild avdelning på S:t Eriks sjukhus för alkoholsjuka män, vilken avdelning år 1948 omändrades till poliklinik, vilken år 1953 besöktes av mer än 35,000 personer. Senare under år 1945 öppnades å Beckomberga sjukhus en avdelning för psykiatrisk undersökning och behandling av alkoholister. År 1948 inrättades en alkoholistvårdspoliklinik å Södersjukhuset och år 1950 tillkom ytterligare en alkoholistvårdsavdelning å Långbro sjukhus samt en alkoholpoliklinik, som f. n. är förlagd till Stadshagsvägen 2. Poliklinikerna äro öppna för såväl nykterhetsnämndens eget klientel som för personer, vilka utan att vilja anlita nykterhetsnämnden, anse sig hava behov av medicinsk behandling.

Den 1 april 1945 inrättades vid sociala byrån V en särskild alkoholistvårdsavdelning, vars personal under senare år varit underställd stadens fattigvårdsnämnd. Fr. o. m. den 1 januari 1955 har en inspektörstjänst, två assistenttjänster och en kontorsbiträdestjänst överförs till nykterhetsnämndens stat. Nykterhetsnämnden erhöi den 1 april 1949 lokaler för en alkoholistvårdsbyrå vid Karusellplan och den 1 september 1949 öppnades en liknande byrå vid Gullmarsplan. Bägge dessa byråer äro lokalt anslutna till fattigvårdsnämndens sociala byråer.

Vid inkorporeringen av Spånga och Hässelby den 1 januari 1949 uppdrogs ått inspektören vid

sociala byrån IX att handhava inom detta socialvårdsdistrikt förekommande alkoholistvårdsfall.

Fr. o. m. den 1 oktober 1954 har inrättats ett s. k. Söderdistrikt med expeditioslokaler inom fastigheten Tjårhovsgatan 27. Detta distrikt omfattar två avdelningar, vilka handlägga ärenden inom Högalids, Maria-Magdalena, Sofia och Katarina församlingar. Från samma tidpunkt har till denna expedition dessutom förlagts ett särskilt ungarlsdistrikt, som handlägger ärenden rörande sådana klienter som stadigvarande äro bosatta på ungarlsshotellen på Södermalm.

Stadsfullmäktige hava den 21 februari 1955 fattat beslut angående utvidgning av nykterhetsnämndens administrativa apparat m. m. (Utl. 1955: nr 39).

Nykterhetsnämnden består av nio ledamöter och sex suppleanter, utsedda av stadsfullmäktige för två kalenderår. Av ledamöterna skall en vara lagfaren, en läkare och en kvinna. Av suppleanterna skall en vara kvinna. Nämnden utser årligen inom sig ordförande och vice ordförande. Det borgarråd, under vars föredragningskyldighet nämndens arbetsområde faller, borgarrådet för socialroteln, äger närvara vid dess sammanträden samt deltaga i överläggningarna med rätt att därvid framställa förslag samt få sin mening antecknad till protokollet. Nämnden utser inom sig delegationer, som handlägga frågor om tvångsinternering av alkoholister m. m.

Författningar. Instruktion för Stockholms stads nykterhetsnämnd, fastställd av k. m:t 31 jan. 1941, med ändr. (Kf 1940: nr 71, 1954: nr 3). Lag 12 juni 1931 ang. behandling av alkoholister, med ändr. K. kung. 27 maj 1932 med vissa närmare bestämmelser rörande alkoholistvården, med ändr. K. kung. 4 juni 1954 om statsbidrag till de kommunala nykterhetsnämndernas verksamhet. K. förordn. 18 juni 1937 ang. försäljning av rusdrycker, med ändr. K. förordn. 8 maj 1925 ang. försäljning av vissa alkoholfria och därmed jämförliga drycker, med ändr.

Stat år 1955. Utgifter: driftbudgeten 1,496,288 kr. (därav engångs 42,500 kr.); inkomster: driftbudgeten 406,835 kr.

Nykterhetsnämndens ledamöter.

Ordförande (1,200 kr.).

Öhman, H. G., prakt. läkare.

Vice ordförande.

*Hedelius, A. Hj., lektor.

Övriga ledamöter.

Brolin, C. H., redaktör.

Eriksson, Arthur W., metallarbetare, stadsfullm.

*Johansson, f. Nilsson, J. V. E. (Thora), fru.

Liljegren, Märta M., fru.

*Nilsson, Folke V., kriminalassistent, stadsfullm.

Näverfelt, A. S., förste aktuarie, stadsfullm.

*Rådd, E. H., förbundssekreterare.

NN

Suppleanter¹⁾.

- Alderin, E. K., ombudsman, stadsfullm.
 *Beijer, f. Jansson, G. L. M. (Gunda), fru.
 Englund, E. W., f. d. aktuarie.
 *Englund, P.-O., chefredaktör.
 Ferb, K. P. E., personalkonsulent.
 *Johanson, f. Horwitz, Inga C., barnavårdsman.

Nykterhetsnämndens delegerade.

Alkoholistvårdsdelegerade.

- Delegation S:* Öhman, H. G., ordf.; Hedelius, A. Hj.; Liljegren, Märta M.; Brolin, C. H.
Delegation A: Öhman, H. G., ordf.; Rådö, E. H.
Suppleant: Beijer, f. Jansson, G. L. M. (Gunda).
Delegation B: Hedelius, A. Hj., ordf.; Nilsson, Folke V.
Suppleanter: Ferb, K. P. E.; Englund, P.-O.
Delegation C: Liljegren, Märta M., ordf.; Eriksson, Arthur W.; Näverfelt, A. S.
Suppleant: Johanson, f. Horwitz, Inga C.
Delegation D: Brolin, C. H., ordf.; Johanson, f. Nilsson, J. V. E. (Thora).
Suppleanter: Englund, E. W.; Alderin, E. K.

Delegerade för körkortsärenden.

- Rådö, E. H., ordf.; Liljegren, Märta M.; Nilsson, Folke V.
Suppleant: Beijer, f. Jansson, K. L. M. (Gunda).

Tjänstedelegerade.

- Öhman, H. G., ordf.; Brolin, C. H.; Hedelius, A. Hj.
Suppleanter: övriga nämndens ledamöter och suppleanter.

Sekreterare (2,016 kr.).

- Högrell, B. O. B., sekreterare (se sid. 151); träffas efter överenskommelse.

Revisorer.

- Gemensamma för barnavårdsnämnden m. fl. (se sid. 281).

¹⁾ Enligt nämndens beslut skola vid förfall ordföranden samt ledamöterna fruarna Thora Johansson och Liljegren samt hr Eriksson ersättas av suppleanterna fru Beijer, hrr Ferb, Alderin och E. Englund, fru Inga Johanson och hr O. Englund i nu nämnd ordning; vice ordföranden av suppleanterna fru Inga Johanson, hr O. Englund och E. Englund, fru Beijer samt hrr Ferb och Alderin; ledamöterna hrr Brolin, Rådö, Nilsson och Näverfelt av suppleanterna hr E. Englund, fru Inga Johanson, hr O. Englund, fru Beijer samt hrr Ferb och Alderin.

Nykterhetsnämndens expedition.

Central förvaltning.

Schelegatan 5, 1 tr., K.; t. 52 01 50; (växel); mottagningstid: 8,30—10,30, torsdag dessutom 17,30—18,30.

Nykterhetsnämndens expedition är nämndens beredande och verkställande organ. Expeditionens verksamhet är f. n. uppdelad på nio olika distrikt för nykterhetsvård och en expedition för körkortsökande.

Instruktioner. Instruktioner för vissa befattningshavare hos Stockholms stads nykterhetsnämnd, fastställda av nämnden 19 dec. 1929 (Kf 1929: nr 69).

Stat år 1955. Utgifter: driftbudgeten 1,410,807 kr. (därav engångs 18,500 kr.); inkomster: driftbudgeten 348,235 kr.

Inspektör (1 kl.) (37).

Burman, O. A., chef för nykterhetsnämndens expedition; mottagningstid: 9—10.

Byråinspektör (31).

Göransson, G. G.; t. 52 85 02.

Förste kontorsskrivare (16).

Cervin-Kaminskyj, Elsa M. E.

Kontorsskrivare (13).

Andersson, f. Hägerström, Gördis.

Ett kanslibitråde, ett kontorsbitråde, en förste expeditionsvakt, ett expeditionsvaktsbitråde.

Läkare (B 19).

Karlmark, E. G.

Assistent (19)

(för ekonomiska ärenden).

Bjelkerud, G. F.

Övriga expeditioner.

Distrikt I.

(Omfattande Bromma, Västerled, Essingen, S:t Görans, Kungsholms och Spånga församlingar.)

Expedition: Svedbergsplan 2, K. (Sociala byrån nr V); mottagningstid: 8,30—10,30, torsdag även 17,30—18,30.

Inspektör (24).

Netterstedt, V. L. S., tjll., tf. Jansson, S. I.; t. 52 50 94.

Assistenten.

Jansson, S. I. (19). tjll. (se ovan); t. 52 62 25; Lundin, T. H. I. (18); t. 52 62 26; en vakant (18); t. 52 50 95.

Ett kontorsbitråde.

Distrikt II.

(Omfattande Matteus, Gustav Vasa, Adolf Fredrika, Johannes och Engelbrekts församlingar.)

Expedition: Scheelegatan 5, 1 tr., K.; mottagningstid: 8,30—10,30, torsdagar även 17,30—18,30; t. 52 01 50 (växel).

Inspektör (24).

Lundström, S. G. E.

Assisterter.

Landenius, P. M. N. (19); Pernemar, H. S. G. (18).

Ett kontorsbiträde.

Distrikt III.

(Omfattande Brännkyrka församling samt delar av Årsta.)

Expedition: Karusellplan 13, Hägersten, (Sociala byrån nr I); mottagningstid: 8,30—10,30, torsdagar även 17,30—18,30.

Inspektör (24).

Mallmén, G. H.; t. 19 51 27.

Assisterter.

Fernstedt, T. V. (19); t. 19 71 03; Sundberg, K. G. G. (18); t. 19 71 04.

Ett kanslibiträde.

Distrikt IV.

(Omfattande Enske församling utom stadsdelarna Hökarängen och Gubbängen samt del av Årsta.)

Expedition: Gullmarsplan 17, Johanneshov (Sociala byrån nr I A); mottagningstid: 8,30—10,30, torsdagar även 17,30—18,30.

Inspektör (24).

Gustrin, F.; t. 48 72 64.

Assistent (18).

Mogren, C. G. E. A.; t. 48 72 66.

Ett kanslibiträde.

Distrikt IV A.

(Omfattande stadsdelarna Hökarängen och Gubbängen samt vissa ytterligare delar av Enske församling.)

Expedition: Hökaränsplan 1, Enske (Sociala byrån nr I A G); mottagningstid: 8,30—10,30, torsdagar även 17,30—18,30.

Assistent (18).

Lindroos, B. L. S.; t. 94 30 71.

Distrikt V.

(Omfattande kvinnliga klienter inom hela stadsområdet.)

Expedition: Scheelegatan 5, 1 tr., K.; mottagningstid: 8,30—10,30, torsdagar även 17,30—18,30; t. 52 01 50 (växel).

Inspektör (24).

Carlsson, A. L. M. (Anna Lisa).

Assistent (18).

Öberg, f. Södermark, Gerd Ch.

Ett kanslibiträde (gemensamt med distrikt VIII).

Distrikt VI.

(Omfattande manliga klienter i åldern 18—25 år inom hela stadsområdet.)

Expedition: Kungsholmsgatan 30, 2 tr., K.; mottagningstid: 8,30—10,30 torsdagar även 17,30—18,30.

Biträdande inspektör (21).

Leijonborg, K. A. M.; t. 50 02 70.

Assistent (18).

Vakant; t. 50 08 85.

Ett kontorsbiträde.

Distrikt VII.

(Omfattande Maria Magdalena, Sofia och Katarina församlingar jämte intagna på Högälids vårdhem; dock ej klientelet på ungkarlshotellen på Södermalm.)

Expedition: Tjärhovsgatan 27, 3 tr., Sö.; mottagningstid: 8,30—10,30, torsdagar även 17,30—18,30.

Inspektör (24).

Hellgren, N. O. B.; t. 41 56 53.

Assisterter (18).

Braathen, f. Möller, Mix A.; t. 41 56 84; Samuelsson, P. G., tjl.; Skutin, M. A.; t. 41 52 36.

Ett kanslibiträde.

Distrikt VII A.

(Omfattande Högälids församling med undantag av Högälids vårdhem och klientelet på ungkarlshotellen på Södermalm.)

Förste assistent (20).

Skoglund, K. B.; t. 41 52 24.

Assistent (18).

Heyman, P. H.; t. 41 53 15.

Ett kontorsbiträde (gemensamt med distrikt IX).

Distrikt VIII.

(Omfattande Oscars, Hedvig Eleonora, Jakobs, Klara, Storkyrkans och Adolf Fredriks församlingar.)

Expedition: Scheelegatan 5, 1 tr., K.; mottagningstid: 8,30—10,30, torsdagar även 17,30—18,30; t. 52 01 50 (växel).

Inspektör (24).

Fredgård, G. Å. V.

Assistenten (18).

Ljungqvist, T. S.; Bergström, O. G.

Ett kanslibitråde (gemensamt med distrikt V).

Distrikt IX.

(Omfattande ungarshotellen på Södermalm.)

Assistenten.

Wibeck, K. T. (19); t. 41 52 03; en vakant (18); t. 41 53 15.

Avdelning för körkortsärenden och nykterhetsintyg.

(Omfattande hela staden.)

Expedition: Kungsholmsgatan 30, 2 tr., K.; mottagningstid: 8,30—10,30, torsdagar även 17,30—18,30; t. 52 85 00.

Inspektör (24).

Lindström, J. F.; t. 51 01 60.

Assistenten.

Hallgren, E. A. (19); t. 51 28 50; Arngården, N. G. F. (18); t. 51 28 10.

Ett kanslibitråde, ett kontorsbiträde.

Nykterhetsnämndens inackorderingshem.

Solberga, Älvsjö; t. 47 00 68.

Nykterhetsnämndens inackorderingshem, som började sin verksamhet den 1 oktober 1921, är avsett för personer, vilka vid utskrivning från alkoholistanstalt eller eljest sakna lämplig bostad. Vid hemmet, som sålunda är avsett för vård av mindre ingripande natur än internering å alkoholistanstalt, mottagas förutom från alkoholistanstalt permitterade och utskrivna även andra under nykterhetsnämndens övervakning stående personer, vilka kunna anses i behov av det stöd, som hemmet kan skänka dem. Inackorderad person skall i allmänhet ej kvarbo å hemmet längre tid än sex månader i följd.

Nykterhetsnämnden har för inackorderingshemmet förhyrt en fastighetsnämnden tillhörig byggnad i Älvsjö. Plats kan där beredas för 15 personer.

Författningar. K. kung. 30 juni 1944 om statsbidrag till anordnande av erkända alkoholistanstalter och inackorderingshem för alkoholist, med ändr. K. kung. 30 juni 1944 om statsbidrag till driftkostnader vid vissa alkoholistanstalter m. m., med ändr.

Stat år 1955. (Inackorderingshemmet vid Älvsjö.) Utgifter: driftbudgeten 85,481 kr. (därav engångs 24,000 kr.); inkomster: driftbudgeten 58,600 kr.

Föreståndare (3,000 kr.).

Wibeck, K. T., assistent (se ovan).
En husmoder, två biträden.

Stockholms stads hemhjälpnsämnd.

Hemhjälpnsämnden.

Adress och telefon: se sid. 328

Sociala hemhjälpbyrån.

Stadsfullmäktige beslöt den 19 juni 1944 att tillsätta *Stockholms stads hemhjälpnsämnd* för att handhåva de uppgifter, som omfattas i k. kungörelsen den 31 december 1943 om statsbidrag till social hemhjälpverksamhet.

Enligt kungörelsen skall denna verksamhet hava till ändamål att i hem, där på grund av husmoderns bristande arbetsförmåga eller behov av vila eller annan familjemedlems sjukdom eller ock därmed jämförbara omständigheter tillfälligt behov föreligger av biträde med hemmets skötsel, genom särskild hemvårdarinna lämna sådant biträde under kortare tid. Hemhjälp må jämväl kunna lämnas ensamboende. För avlöande av hemvårdarinna må statsbidrag utgå till kommun, enligt i kungörelsen lämnade bestämmelser. Hemhjälp må tillhandahållas såväl åt den som är mindre bemedlad som åt den, vilken är bemedlad men saknar möjlighet att på annat sätt erhålla lejd arbetskraft. Jämväl åt annan person må, såvitt tillgången på hemvårdarinnor det medgiver, hemhjälp tillhandahållas. Hemhjälp till mindre bemedlad skall lämnas kostnadsfritt. För hemhjälp, som lämnas bemedlad person, skall betingats skäligen ersättning, vid vars fastställande hänsyn jämväl bör tagas till vederbörandes betalningsförmåga.

Ledningen av statsunderstödd kommunal hemhjälpverksamhet utövas av kommunal hemhjälpnsämnd. Kommun skall antingen inrätta särskild hemhjälpnsämnd eller uppdraga åt annan kommunal myndighet att vara hemhjälpnsämnd. Särskild hemhjälpnsämnd utses av dem, som i allmänhet utöva kommunens beslutanderätt, samt skall bestå av tre, fem eller sju för fyra år i sänder utsedda ledamöter jämte lika många suppleanter. Särskild hemhjälpnsämnd skall inom sig utse ordförande och vice ordförande för ett år i sänder. Vid utseende av ledamöter i särskild hemhjälpnsämnd bör tillses, att inom nämnden kommer att finnas person med erfarenhet i fråga om husligt arbete. Det åligger hemhjälpnsämnd beträffande statsunderstödd hemhjälpverksamhet, som bedrivs av kommun, bl. a. att anställa och entlediga hemvårdarinnor.

Den 19 juni 1944 beslöt stadsfullmäktige att antalet ledamöter i särskilda hemhjälpnsämnden skulle vara fem jämte lika många suppleanter.

Stadsfullmäktiges val av ledamöter och suppleanter i nämnden för åren 1952—1955 ägde rum den 8 december 1951 (fyllnadsval den 16 februari 1953).

Författningar. K. kung. 31 dec. 1943 om statsbidrag till social hemhjälpverksamhet, med ändr. (Kf 1943: nr 82, 1947: nr 31, 1948: nr 34, 1950: nr 58, 1951: nr 28, 1952: nr 62, 1954: nr 41). K. socialstyrelsens råd och anvisningar om social hemhjälpverksamhet. (Råd och anvisningar i socialvårdsfrågor, 1950: nr 60, utg. av k. socialstyrelsen.)

Stat år 1955. Utgifter: driftbudgeten 1,964,270 kr. (därav engångs 400 kr.); inkomster: driftbudgeten 383,750 kr.

Hemhjälpnsämndens ledamöter

(för åren 1952—1955).

Ordförande.

*Mehrer, Hj. L., borgarråd, stadsfullm.; t. 54 05 00 (växel); träffas i stadshuset alla vardagar efter överenskommelse.

Vice ordförande.

*Malmroth, f. Herlitz, Elsa, fru, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

*Daelander, f. Sjöstrand, A. Elisabeth, f. d. postmästare.

*Jonsson, f. Lundquist, Clary H., fru.

*Remens-Blomqvist, Eva F., läroverksadjunkt, stadsfullm.

Suppleanter¹⁾.

*Engzelius, f. Hansson, Ester K., fru.

*Ericsson, f. Nilsson, Ruth I. L., fru.

*Mårtensson, f. Karlsson, Linnéa, fru.

*Nihlfors, f. Cassel, Margit M. S., fru.

*Olson, f. Gustavsson, Lilli E., fru.

Sekreterare (792 kr.).

Eklundh, f. von Bahr, Sigrid G. E., tf. inspektör (se sid. 264).

¹⁾ Enligt stadsfullmäktiges beslut skall vid förfall för ledamot i första hand inträda: för ordföranden och fru Jonsson suppleanterna fruar Engzelius, Mårtensson, Olsson, Ericsson och Nihlfors, för ledamöterna fruar Daelander och Remens-Blomqvist suppleanterna fruar Ericsson, Nihlfors, Engzelius, Mårtensson och Olsson samt för vice ordföranden suppleanterna fruar Ericsson, Nihlfors, Engzelius, Mårtensson och Olsson.

HhjN

Redogörare (708 kr.).

Stigner, P. Å. L., förste kammarskrivare (se sid. 141).

Hemhjälpsdelegerade.

Malmroth, f. Herlitz, Elsa, ordf.; Daelander, f. Sjöstrand, A. Elisabeth; Jonsson, f. Lundquist, Clary H.; Mårtenson, f. Karlsson, Linnéa.

Revisorer.

Gemensamma för fattigvårdsnämnden m. fl. (se sid. 251).

Sociala hemhjälpsbyrån.

Slussplan 9, 1 tr., C.; expeditionstid: 9—12 och 13—15 (lördagar 9—12 och 13—13,30). Kassan: 10—12 och 13—15 (lördagar 10—12 och 13—13,30) samt dessutom fredagar 18,30—19,30.

Förste assistenter (20).

Heyman, Ellen A., föreståndarinna för byrån och avdelningsföreståndarinna för distrikt III om-

fattande Enskede förs. samt Brännkyrka förs. öster om Södertäljevägen; t. 20 29 54; Oldberg, Greta, personalchef för hemvårdarinorna och avdelningsföreståndarinna för distrikt I omfattande Spånga, Hässelby, Bromma, Västerleds, Essinge, Kungsholms och S:t Görans förs.; t. 11 52 45.

Assistenter.

Setterberg, Arla M. L. (19), avdelningsföreståndarinna för distrikt II omfattande inre staden (utom Kungsholms och S:t Görans förs.) samt Brännkyrka förs. väster om Södertäljevägen; t. 21 56 53; Carlman, Amelie C. (18), assistent för distrikt I; t. 21 35 38; Wesström, E. M. (Ell-Marie) (18), assistent för distrikt III; t. 21 35 38; Rydell, Inga-Britt (18), assistent för distrikt II.

Kontorsskrivare (kassör) (13).

Axelsson, f. Mathson, Helfrid E. M.; t. 10 91 31. Ett kanslibiträde.

160 årsanställda och 30 deltidsanställda hemvårdarinnor, dessutom ett antal tillfälligt anställda hemvårdarinnor.

Stockholms stads pensionsnämnder.

Pensionsnämnderna.

Expeditioner och mottagningar: se nedan resp. ordförande.

Tanken att genom försäkring i någon form skapa de mindre bemedlade en sorgfri ålderdom på annan väg än genom fattigvården började redan vid 1800-talets ingång framföras i den svenska riksdagen. Den moderna socialförsäkringens historia i vårt land börjar dock först med Adolf Hedins år 1884 väckta förslag om ålderdomsförsäkring för arbetare. Samma år tillsattes den s. k. »*äldre arbetareförsäkringskommittén*», som år 1889 var färdig med sitt förslag om obligatorisk ålderdomsförsäkring för varje svensk undersåte. Förslaget framlades aldrig för riksdagen. I stället tillsatte k. m:t 1891 den s. k. »*nya arbetareförsäkringskommittén*». Dess förslag, som var uppgett efter tysk förebild och avsåg endast lönearbetare, blev icke antaget av riksdagen, som emellertid samtidigt beslöt avstående av en fond till ålderdomspensionering. Dylik avsättning har sedan skett årligen och den s. k. *arbetareförsäkringsfonden* beräknades 1914 uppgå till nära 36 milj. kr. År 1907 tillsattes den s. k. »*ålderdomsförsäkringskommittén*», som år 1912 avgav sitt betänkande. Vid 1913 års riksdag vann frågan slutligen en lösning genom antagandet av lagen om allmän pensionsförsäkring, i det väsentliga byggd på ålderdomsförsäkringskommitténs förslag.

1913 års lag ersattes sedermera av 1935 års lag i samma ämne.

Den 29 juni 1946 antogs nu gällande lag om folkpensionering (Svf 1946: nr 431), vilken lag trädde i kraft den 1 januari 1948. Lagens huvudregler äro följande.

Svensk medborgare, som fyllt 16 år och är mantalsskriven inom riket, är berättigad till folkpension enligt lagens bestämmelser. I enlighet med en den 27 augusti 1949 slutna konvention hava de nordiska länderna, Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge, under vissa förutsättningar förbundit sig till ömsesidigt utgivande av ålderspensioner. Rätt till folkpension i form av ålderspension tillkommer den, som fyllt 67 år. För tid före fyllda 67 år utgår folkpension i form av invalidpension till den, som på grund av kropps- eller sinnessjukdom, sinnesslöhet, vanförhet eller annat lyte varaktigt är ur stånd att försörja sig genom sådant arbete, som motsvarar hans kraf-

ter och färdigheter. Samma gäller för den som är blind eller vars synförmåga är så nedsatt, att han saknar ledsyn. Har sådan högradig nedsättning av arbetsförmågan bestått i minst sex månader och kan den antagas bliva bestående ytterligare avsevärd tid skall folkpension utgå i form av sjukbidrag. Änka, som vid mannens fränfalle fyllt 55 år och varit gift med honom minst 5 år, äger, så framt hon ej eljest åtnjuter folkpension, rätt till folkpension i form av änkepension. Till änka, som fyllt 55 år, må, om hon uppstått denna ålder under samma kalenderår, som det, varunder mannen avlidit, eller när eljest särskilda skäl föranleda därtill, änkepension utgå, oaktat hon vid mannens fränfalle ej fyllt 55 år. Till envar, som är berättigad till ålderspension utgår allmän ålderspension. Sådan utgår, för år räknat, för gift pensionsberättigad, vars make åtnjuter folkpension eller hustrutillägg, med 800 kr. samt för annan pensionsberättigad 1,000 kr. Till envar som är berättigad till invalidpension eller sjukbidrag utgår grundpension med 200 kr. om året. Därjämte utgår tilläggspension med 600 kr. om året till gift pensionsberättigad, vars make åtnjuter folkpension eller hustrutillägg, och 800 kr. till ogift pensionsberättigad. Ankepension utgör, där ej särskilda förhållanden föreligga, 600 kr. om året.

Till pensionsberättigad gift man, vars hustru ej åtnjuter folkpension, utgår hustrutillägg (600 kr. om året), därest hustrun fyllt 60 år och makarna varit gifta minst 5 år. När särskilda skäl därtill föranleda må, om mannen åtnjuter ålderspension, hustrutillägg utgå, oaktat hustrun ej fyllt sextio år. Gift pensionsberättigad, vars make ej åtnjuter folkpension och som före 60 års ålder blivit helt oförmögen till arbete, kan under vissa omständigheter tillerkännas s. k. hjälplöshetstillägg. Pensionsberättigad, som saknar synförmåga eller vars synförmåga, sedan ljusbrytningsfel rättats, är så nedsatt, att han saknar ledsyn, och som blivit blind före fyllda 60 år, skall utöver eljest honom tillkommande folkpension erhålla blindtillägg med 1,000 kr. om året. Till pensionsberättigad, som är ur stånd att reda sig själv och på grund härav är i behov av ständig vård och tillsyn skall, om behovet därav uppkommit före fyllda 60 år, utöver honom eljest tillkommande folkpension erhålla vårdtillägg med 1,000 kr. om året (lag den 2 april 1954, SvF 1954: nr 134).

PN

Till änkor och änklingar med barn under tio år utgår enligt lag den 26 juli 1947 (Svf 1947: nr 531) under vissa betingelser änke- eller änklingsbidrag. Likaledes utgår enligt lag samma dag (Svf 1947: nr 530) särskilda barnbidrag till änkors och invaliders m. fl. barn.

Allmän ålderspension, tilläggspension eller änkepension och hustrutillägg förhöjas genom indextillägg, vars storlek bestämes i förhållande till pensionspristalet (förhållandet mellan de allmänna levnadskostnaderna under varje kvartals sista månad och levnadskostnaderna i juni 1946). Från augusti 1954 utgör indextillägget 40 procent. Enligt riksdagens beslut den 4 mars 1953 genomfördes fr. o. m. den 1 maj samma år en allmän standardförbättring av folkpensionerna med ett årligt belopp av 240 kr. för änkepensionsberättigad och för hustru, som uppbär hustrutillägg, 320 kr. för gift pensionsberättigad, vars make åtnjuter folkpension eller hustrutillägg samt 400 kr. till annan pensionsberättigad.

Om kommunalt bostadstillägg till folkpensionärer m. m. se nedan.

Folkpensioneringslagen av år 1946 har genom lagen den 6 juni 1952 (Svf 1952: nr 396) i viktiga avseenden ändrats. Huvudsyftet med ändringarna har varit att bättre än tidigare bereda möjlighet för folkpensionärerna att utnyttja sin arbetskraft och att innehava sparkapital eller annan motsvarande tillgång samt för arbetsgivare att ordna pensioneringsfrågan för anställda utan att därigenom folkpensioneringens inkomstprövade förmåner beskäras alltför starkt. Den avdragsfria inkomsten har därför höjts och avdragsfaktorn har ändrats. Det allmänna och det särskilda bostadstillägget hava avskaffats och ersatts av ett kommunalt bostadstillägg. Beslut om införande av dylikt bostadstillägg tillkommer kommunerna. Stadsfullmäktige hava den 17 november 1952 fastställt grunder för dylika bostadstillägg samt antagit ändringar och tillägg till dessa grunder den 19 oktober 1953 (jfr Kf 1952: nr 81, 1953: nr 46) samt den 7 december 1953 (Kf. 1953: nr 58). Bostadskostnadsgrupperingen inom folkpensioneringen har upphävts.

Den nya lagstiftningen trädde i kraft den 1 januari 1954. Vissa bestämmelser hava emellertid tillämpats redan fr. o. m. den 1 juli 1952. Dessa bestämmelser avse bland annat förkortad karenstid för rätt till sjukbidrag, utvidgad rätt till hustrutillägg att gälla även invalidpensionärs eller sjukbidragstagares hustru, makes underskrift på pensionsansökan samt privilegiering av pension på grund av egen eller anhörigs arbetsanställning.

Till förutnämnda förmåner utgår enligt ovan nämnda stadsfullmäktigebeslut kommunalt bostadstillägg med dels ett fast belopp, benämnt minimistandardutfyllnad dels ock hyran upp till 1,400 kr. Därest särskilda skäl därtill föranleda, må i vissa fall denna övre hyresgräns

kunna överskridas. Minimistandardbeloppet för ensamstående ävensom gift pensionär, vars make icke åtnjuter folkpension (hustrutillägg) utgör 525 kr., makar med hustrutillägg, var och en, 445 kr. samt annan gift pensionär 343 kr. För änkepensionär resp. änke/änklingsbidragstagare utgör det fasta beloppet 325 kr. I den mån pensionärens årsinkomst överstiger 1,000 kr. för ensamstående (fört 400 kr.) och 1,500 kr. tillhoppa för makar (fört 600 kr.) sker reducering av de inkomstprövade pensionsförmånerna för ensamstående med 1/3-del av inkomsten mellan 1,000 och 1,400 kr. samt med 2/3-delar av inkomsten därutöver, för makar med 1/3-del av inkomsten mellan 1,500 kr. samt med 2/3-delar av inkomsten därutöver (fört med 50 procent i den mån årsinkomsten översteg 400 resp. 600 kr.).

Såsom bidrag till kostnaderna för folkpensioneringen skall för varje år pensionsavgift erläggas av envar svensk medborgare. På grund av ovan angivna konvention föreligger numera skyldighet för i Sverige bosatta medborgare i de övriga nordiska länderna att erlagga pensionsavgifter enligt folkpensioneringslagen. Pensionsavgift erlägges dock ej för år före det, under vilket han fyller 18 år, eller efter det, under vilket han fyllt 66 år, ej heller av den som åtnjuter folkpension eller förlorat sitt svenska medborgarskap. Den pensionsavgift, som årligen skall erläggas, utgör för närvarande 1,8 procent av den avgiftspliktiga till statlig inkomstskatt för året taxerade inkomst. Makar, som båda äro avgiftspliktiga och taxeras enligt för gift skattskyldig gällande bestämmelser, skola erlagga avgift med sammanlagt högst 360 kr. Därvid skall iakttagas, att om vardera makens taxerade inkomst överstiger 10,000 kr., envar påföres pensionsavgift med 180 kr. Om endast den ene makens taxerade inkomst överstiger 10,000 kr., minskas i förekommande fall dennes avgift så att sammanlagda beloppet av makarnas pensionsavgifter ej överstiger 360 kr. Avgiftspliktigt, som taxeras enligt för gift skattskyldig gällande bestämmelser och vilkens make är fritagen från skyldighet att erlagga pensionsavgift allenast därför att för denne icke beräknats taxerad inkomst, skall erlagga avgift med högst 360 kr. För annan avgiftspliktig än nyss nämnts utgör lägsta avgift 6 kr. samt högsta avgift 180 kr. Pensionsavgifterna ingå till *folkpensioneringsfonden*.

Genom lag den 29 juni 1946 om frivillig statlig pensionsförsäkring kunna svenska medborgare under vissa förutsättningar hos pensionsstyrelsen försäkras till erhållande av pension.

Kommun skall för varje kalenderår bidraga till kostnaderna för folkpensioner med 3/20-dels procent för varje fullt totalt skatteören per invånare i kommun, av kostnaden för tilläggspensioner, änkepensioner och bostadstillägg, som under året utbetalats till inom kommunen mantalsskrivna pensionsberättigade, dock högst 3/5-

delar av nämnda kostnad. I Stockholm är det kommunala bidraget 60 procent av nämnda kostnader.

Folkpensioneringens förvaltningsorgan utgöres dels av ett statens ämbetsverk, *pensionsstyrelsen*, dels av kommunala *pensionsnämnder*. I varje kommun skall finnas en pensionsnämnd. Ordförande och dennes suppleant utses av konungens befallningshavande (i Stockholm överståthållarämbetet) för fyra år, ledamöterna, till antalet högst sex, jämte lika många suppleanter, utses i stad av stadsfullmäktige, likaledes för fyra år (hälften avgår vartannat år). Därjämte äger pensionsstyrelsen utse ombud hos nämnderna samt vissa instruktionsombud. Ordförande eller ordförandes suppleant samt ledamot eller ledamots suppleant i pensionsnämnd må endast den man eller kvinna vara, som är i kommunen boende samt icke är omyndig eller i konkurstillstånd eller av allmänna fattigvården omhändertagen för varaktig försörjning. Då inom ett pensionsdistrikt pensionsnämnd första gången valts, skall efter lottning halva antalet av de utsedda ledamöterna avgå vid utgången av andra året av den tid, för vilken de blivit valda, så ock suppleanterna för de avgående ledamöterna. Pensionsnämnd tillkommer att i första hand pröva i pensionsansökningarna lämnade upplysningar samt på grund av denna prövning besluta hurvid sökanden äger rätt till pension ävensom, där sökanden finnes berättigad därtill, fastställa pensionens belopp och då fråga är om sjukbidrag, den tidpunkt intill vilken bidraget längst må utgå. Pensionsstyrelsen utfärdar pensionsbrev och utbetalar pensionsbelopp. Pensionsnämnds beslut får överklagas inom fjorton dagar hos pensionsstyrelsen. Dess beslut åter kan överklagas av justitiekanslern eller efter dennes medgivande av kommun, pensionsnämnds ordförande och pensionsstyrelsens ombud hos regeringsrätten. Enskild sakägare må fullfölja talan allenast så framt pensionsstyrelsen lämnat tillstånd därtill.

Genom lag den 26 juli 1947 har fattigvårdssamhälle möjlighet att ställa medel till förfogande för fattigvårdsstyrelse till beredande dels av kommunala pensionstillskott åt personer, vilka uppbära folkpension, men icke enligt folkpensioneringslagen äro uteslagna från tilläggspension, änkepension eller bostadstillägg, men ändock av särskilda skäl finnas vara i behov av fattigvård, dels av kommunala tillskott till bidrag till änkor och änkingar med barn åt personer, vilka finnas vara i behov av fattigvård, oaktat de åtnjuta bidrag enligt lagen om bidrag till änkor och änkingar med barn, dels av kommunala tillskott till särskilda barnbidrag eller till bidragsförskott åt barn, vilka finnas vara i behov av fattigvård, oaktat för dem utgå barnbidrag, särskilda barnbidrag till änkers och invaliders m. fl. barn eller bidragsförskott, dels ock av kommunala sjukvårdsbidrag till bestridande, gemensamt med pensionsstyrel-

sen, av kostnader för åtgärder till förebyggande eller hävande av höggradig nedsättning av arbetsförmågan, med föreskrift, att tillskott och bidrag, som utdelas av dessa medel, icke skola vara att anse såsom fattigvård. Sådana tillskott och bidrag må icke tilldelas andra personer än dem, som äro mantalsskrivna inom fattigvårdssamhället och där äga hemortsrätt ifråga om fattigvård. I övrigt äger samhället bestämma de grunder, som för beviljande av tillskott och bidrag böra av fattigvårdsstyrelsen iakttagas.

Ang. *sjukvård* och *yrikesutbildning*, se under fattigvårdsnämnden sid. 248.

Stockholms stad är f. n. enligt stadsfullmäktiges beslut den 28 maj 1951 fastställt av överståthållarämbetet den 22 juni 1951, indelad i 14 pensionsdistrikt.

Enligt stadsfullmäktiges beslut den 28 maj 1951, fastställt av överståthållarämbetet den 22 juni 1951 utgå till ordförandena i 1:a—10:e jämte 14:e distriktet 900 kr. samt i 11:e—13:e distriktet 1,100 kr., samt ett tilläggsbelopp å sammanlagt 24,650 kr. att fördelas mellan nämndernas ordförande i förhållande till antalet av respektive pensionsnämnder för år handlagda ärenden samt till en var av ordförandesuppleanterna i 1:a—13:e distriktens pensionsnämnder arvode med 450 kr. för år och till ordförandesuppleanten i 14:e distriktets pensionsnämnd arvode med 375 kr. per år. Genom stadsfullmäktiges beslut den 16 februari 1953 hava de till ordförandena och deras suppleanter utgående arvoden höjts med 15 procent med retroaktiv verkan fr. o. m. den 1 juli 1952. Till nämndernas kommunvalda ledamöter utgår arvode med 10 kr. per sammanträde.

Nämndernas nuvarande ordförande (jämte suppleanter) äro utsedda av överståthållarämbetet för tiden t. o. m. den 31 december 1955. Övriga nuvarande ledamöter och suppleanter hava utsetts av stadsfullmäktige den 8 december 1951 (för åren 1952—1955) och den 11 december 1953 (för åren 1954—1957). Suppleant inträder vid förfall för viss ordinarie ledamot.

Författningar. Lag 29 juni 1946 om folkpensionering, med ändr. Lag 26 juli 1947 om kommunala pensionstillskott m. m., med ändr. Lag 30 juni 1947 om kommunernas bidrag till kostnaderna för folkpensioneringen, med ändr. Lag 26 juli 1947 om särskilda barnbidrag till änkers och invaliders m. fl. barn, med ändr. Lag 26 juli 1947 om bidrag till änkor och änkingar med barn, med ändr. Lag 29 juni 1946 om frivillig statlig pensionsförsäkring. K. kung. 30 dec. 1947 ang. anordnandet av den frivilliga statliga pensionsförsäkringen (Svf 1947: nr 981). K. kung. 18 nov. 1949 om tillämpning av en mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge den 27 aug. 1949 slutna konvention om ömsesidigt utgivande av ålderspensioner (Svf 1949: nr 582), kompletterad genom k. kung. 16 aug. 1954 (Svf 1954: nr 601). Grunder för utgivande av kommunala bostadstillägg åt folkpensionärer i Stockholm

PN

fr. o. m. 1 jan. 1954, fastställda av SF 17 nov. 1952 (Kf 1952: nr 81, Utl. 1952: nr 402), jämte av pensionsnämndsdelegerade 23 dec. 1952 fastställda anvisningar därtill (Kf 1952: nr 104) med tillägg 19 okt. 1953 beträffande dylika bostadstillägg till personer med änkepensioner och änke/änkingsbidrag samt till långvarigt anstaltvårdade folkpensionärer (Kf 1953: nr 46, Utl. 1953: nr 320); ävensom viss ändring av grunderna för sistnämnda kategori 7 dec. 1953 (Kf. 1953: nr 58).

Stat år 1955. (Stadens utgifter för folkpensionering och särskilda barnbidrag till ånkors och invaliders barn samt bidrag till ånkor och ånklingar med barn ävensom bidrag till kommunalt bostadstillägg): driftbudgeten 30,400,000 kr.

1:a distriktet

(omfattande Storkyrko-, Klara och Adolf Fredriks församlingar).

Expedition: Herkulesgatan 24, C., varje helgfri dag 13—14 (ej lördag); t. 11 71 92.

Ordförande.

Rosén, N. J. O., byrådirektör. Mottagning: Herkulesgatan 24, 1 tr., C., måndagar 17—18.
Suppleant: Sandberg, C. M. G., tf. inspektör.

Ledamöter.

***Lindqvist, N. G. E.**, kyrkovaktmästare, ***Mårtenson, A. H.**, portvakt, ***Svanberg, I. F.**, köpman (valda för åren 1952—1955); **Flodin, O. B.**, typograf, **Haneryd, S. G.**, butikschef, **Åkerlund, K. O.**, f. d. börsvaktmästare (valda för åren 1954—1957).

Suppleanter: ***Lagerman, S. A.**, redaktör (för Lindqvist), ***Nilson, S. P. L.**, f. d. skatteassistent (för Mårtenson), ***Emtell, Märtha E.**, tjänsteman (för Svanberg) (valda för åren 1952—1955); **Säaf-Bergqvist, Ellen M.**, assistent (för Flodin), **Klingmark, E. Linnéa**, tjänsteman (för Haneryd), **Lindqvist, f. Ekblad, Märta K.**, fru (för Åkerlund) (valda för åren 1954—1957).

2:a distriktet

(omfattande Kungsholms församling samt St Görans församling öster om Igeldammsgatan, Mariebergsgatan, Drottningholmsvägen, Fridhemsgatan, Norr Mälarstrand).

Expedition: Svedbergsplan 2, K., varje helgfri dag 13—14 (ej lördag); t. 51 97 27, 53 89 40.

Ordförande.

Thulin, Y. T., aktuarie. Mottagning: Svedbergsplan 2, K., torsdagar 17—18.

Suppleant: Sandberg, C. M. G., tf. inspektör.

Ledamöter.

***Hellström, f. Lind, E. A.** Ingrid, fru, ***Klingberg, K.-E.**, svetsare, ***Rathsman, E. F. N.**, kamrerare (valda för åren 1952—1955); **Reuterlid, f. Hägglund, Valborg K.**, fru, **Sala, E.**, assursansinspektör, **Åhman, f. Ström, Karin L.**, fru (valda för åren 1954—1957).

Suppleanter: ***Prüzelius, f. Gustavsson, Sigrd T.**, affärsinnehavare (för Hellström), ***Löfberg, A. E.**, assistent (för Klingberg), ***Carlsson, N. W.**, försäkringskonsulent (för Rathsman) (valda för åren 1952—1955); **Stavenius, L.**, f. d. järnvägstjänsteman (för Reuterlid), **Lindqvist, B. E. G.**, tjänsteman (för Sala), **Brunell, F. L.**, järnvägstjänsteman (för Åhman) (valda för åren 1954—1957).

3:e distriktet

(omfattande Gustav Vasa församling samt de delar av Matteus församling, som ligga öster om Norrtullsgatan och söder om Ynglingagatan).

Expedition: Surbrunnsgatan 61, 1 tr., Va., varje helgfri dag 13—14 (ej lördag); t. 32 71 60.

Ordförande.

Rosell, C.-E., taxeringskommissarie. Mottagning: Surbrunnsgatan 61, 1 tr., Va., måndagar 17—18.

Suppleant: Evæus, H. V., byggnadssekreterare.

Ledamöter.

***Fredrikson, Anny L.**, fröken, ***Lund, E. V.**, skrädderiidkare, ***Sundberg, K. O. E.**, kassör (valda för åren 1952—1955); **Andersson, E. V.**, sjukbäare, **Ericsson, I. H.**, verkstadsinnehavare, **Karlström, Alfhild M.**, fröken (valda för åren 1954—1957).

Suppleanter: ***Wallstig, S. T.**, tjänsteman (för Fredrikson), ***Janér, H. G. A.**, agronom (för Lund), ***Carbell, f. Hansson, Elin S. D.**, fru (för Sundberg) (valda för åren 1952—1955); **Kjellenborg, G. L.**, bokbindare (för Andersson), **Asp, f. Wester, A. Elisabet**, kammar-skrivare (för Ericsson), **Widegren, f. Möller, Blanche I. M.**, fru (för Karlström) (valda för åren 1954—1957).

4:e distriktet

(omfattande Matteus församling utom de delar, som ligga öster om Norrtullsgatan och söder om Ynglingagatan).

Expedition: Surbrunnsgatan 61, 1 tr., Va., varje helgfri dag 13—14 (ej lördag); t. 32 71 60.

Ordförande.

Scholander, A. H. E., förste taxeringsinspektör. Mottagning: Surbrunnsgatan 61, 1 tr., Va., måndagar 17—18; t. 30 49 01.

Suppleant: Sigurdson, Y. K.-G., e. o. amanuens.

Ledamöter.

***Borg**, P. S. H., disponent, ***Eriksson**, f. Engdahl, Judith F. V., fru, ***Forsberg**, A. B. Britta, fröken (valda för åren 1952—1955); **Andersson**, J. E., kamrerare, **Fahlström**, A. E., hälsovårdskommissarie, **Söderberg**, K. E. A., sekreterare (valda för åren 1954—1957).

Suppleanter: ***Svensson**, J. E., skräddarmästare (för Borg), ***Nyrén**, Astrid Ch., kontorist (för Eriksson), ***Fagerström**, f. Bendelin, S. A. Britta, fru (för Forsberg) (valda för åren 1952—1955); **Schagerlind**, S. R., föreståndare (för Andersson), **Norgren**, B. R., köpman (för Fahlström), **Andersson**, f. Flodström, Anna H., fru (för Söderberg) (valda för åren 1954—1957).

5:e distriktet

(omfattande Johannes, Engelbrekts och Jakobs församlingar).

Expedition: Olaus Petrigatan 4, n. b., Ö., varje helgfri dag 13—14 (ej lördag); t. 62 03 40.

Ordförande.

Erdmann, f. Malm, E. K. G. (Gertie), fru. Mottagning: Olaus Petrigatan 4, n. b., Ö., måndagar 18—19.

Suppleant: **Fallenius**, C. M. G., byråsekreterare.

Ledamöter.

***Dahl**, J. A., smed, ***Ekstedt**, G. O. A., byrå-assistent, ***Hedberg**, E. Å. G., tapetserare (valda för åren 1952—1955); **Norén**, f. Bäckström, Anna S., barnmorska, **Norlén**, I. H., ingenjör, **Pettersson**, Ellen M., kontorist (valda för åren 1954—1957).

Suppleanter: ***Schulzberg**, Annie E. Ch., föreståndarinna (för Dahl), ***Bergvall**, Birgitta, kontorist (för Ekstedt), ***Lagerqvist**, Irma A. L., fröken (för Hedberg) (valda för åren 1952—1955); **Ottesjö** P., vaktmästare (för Norén), **Thord**, K. G., byggnadsingenjör (för Norlén), **Carlson**, C. F. Y., förman (för Pettersson) (valda för åren 1954—1957).

6:e distriktet

(omfattande Hedvig Eleonora och Oscars församlingar).

Expedition: Olaus Petrigatan 4, n. b., Ö., varje helgfri dag 13—14 (ej lördag); t. 62 03 40.

Ordförande.

Josefsson, J. S. B., telegrafkontrollör. Mottagning: Olaus Petrigatan 4, n. b., Ö., onsdagar 19—20.

Suppleant: **Beckman**, f. Larsson, Dagmar H. M., registrator.

Ledamöter.

***Eriksson**, U. G. E., folkskollärare, ***Hellgren**, f. Stenling, Elin K., fru, ***Isander**, Margareta, sekreterare (valda för åren 1952—1955); **Lindh**,

S., kamrerare, **Möller**, f. Rietz, Ingegerd, fru, **Tollsten**, J. E., handlande (valda för åren 1954—1957).

Suppleanter: ***Johansson**, F. N., maskinist (för Eriksson), ***Alexanderson**, S.-T., intendent (för Hellgren), ***Ekelund**, f. Smith, Karin O., fru (för Isander) (valda för åren 1952—1955); **Berglund**, K. E. H., kontorist (för Lindh), **Ahlin**, H. E. M. (Margith), f. d. sjuksköterska (för Möller), **Söderling**, K. G. L., posttjänsteman (för Tollsten) (valda för åren 1954—1957).

7:e distriktet

(omfattande Maria Magdalena och Högalids församlingar).

Expedition: Blecktornsgränd 12, n. b., Sö., varje helgfri dag 13—14 (ej lördag); t. 44 60 51, 44 60 52.

Ordförande.

Öman, S. J., byrådirektör. Mottagning: Blecktornsgränd 12, n. b., Sö., måndagar 17—18. *Suppleant:* **Sjödén**, K. J., byråsekreterare.

Ledamöter.

***Clässon**, P. J., f. d. inspektör, ***Holmberg**, E. A. N., portvakt, ***Månsson**, A. V., byråchef (valda för åren 1952—1955); **Forsman**, E. G., assistent, **Jansson**, M. Viktoria, fröken, **Åberg**, H. S., verkmästare (valda för åren 1954—1957).

Suppleanter: **Blomberg**, N. T. W., börsvaktmästare (för Clässon), ***Ek**, E. F., köpman (för Holmberg), ***Östlund**, f. Mellgren, A. Lilly M., fru (för Månsson) (valda för åren 1952—1955); ***Ericsson**, N. T., verkmästare (för Forsman), **Sjöberg**, f. Johnsson, J. S. (Hanna), fru (för Jansson), **Wadenius**, f. Anderson, A. J. M. (Anna-Greta), försäkringstjänsteman (för Åberg) (valda för åren 1954—1957).

8:e distriktet

(omfattande Katarina församling med undantag av den del av församlingen, som ligger norr om en linje dragen i Kocksgatan, Götgatan mellan Kocksgatan och Folkungagatan samt Folkungagatan från Götgatan och västerut till församlingsgränsen, ävensom den del av stadsdelen Årsta av Brännkyrka församling, som ligger öster om stambanan).

Expedition: Allhelgonagatan 14, Sö., varje helgfri dag 13—14 (ej lördag); t. 40 84 48.

Ordförande.

Korsner, K. M. H., inspektör. Mottagning: Allhelgonagatan 14, Sö., torsdagar 16,30—17,30.

Suppleant: **Landén**, N. H., kanlist.

Ledamöter.

***Hjort**, N. G., amanuens, ***Karlsson**, J. B. A., maskinmontör, ***Ågren**, Å. W., reklamchef (valda för åren 1952—1955); **Johnsellus**, A., f. d. parkinspektör, **Pettersson**, R. F., speditör,

PN

Rydell, S. Å. M., notarie (valda för åren 1954—1957).

Suppleanter: ***Lindkvist**, f. Andersson, Vera D., fru (för Hjort), ***Englund**, K. G. P., slussförmän (för Karlsson), ***Lundin**, Kerstin C. A. S., farm. kand. (för Ågren) (valda för åren 1952—1955); **Andersson**, K. R., bokbindarmästare (för Johnselius), **Axell**, Edit V., bitr. föreståndarinna (för Pettersson), **Garding**, B. A. W., ingenjör (för Rydell) (valda för åren 1954—1957).

9:e distriktet

(omfattande Sofia församling samt den del av Katarina församling, som icke tillhör 8:e distriktet).

Expedition: Erstagatan 32—34, n. b., *Sö.*, varje helgfri dag 13—14 (ej lördag); t. 40 10 47.

Ordförande.

Vanner, O. A., redaktör. Mottagning: Erstagatan 32—34, n. b., *Sö.*, tisdagar 18—19.

Suppleant: **Sandelius**, N. H. K. R., pressare (se nedan).

Ledamöter.

***Edberg**, H. W., kamrerare, ***Sandelius**, N. H. K. R., pressare (se ovan), ***Tideblad**, f. Dahl, Alice H. E., fru (valda för åren 1952—1955); **Carlsson**, f. Eriksson, B. L. V. (Brynild), fru, **Olsson**, H. N., lagerchef, **Svalberg**, f. Lundberg, Signe M., fru (valda för åren 1954—1957).

Suppleanter: ***Norling**, H., fabrikör (för Edberg), ***Jernberg**, O. E., direktör (för Sandelius), ***Wählander**, A. E. F., tjänsteman (för Tideblad) (valda för åren 1952—1955); **Hellner-Ronner**, E. Martha, social kurator (för Carlsson), **Östfors**, K., ingenjör (för Olsson), **Magnusson**, S. O., hälsovårdsinspektör (för Svalberg) (valda för åren 1954—1957).

10:e distriktet

(omfattande S:t Görans församling utom den del, som tillhör 2:a distriktet, samt Essinge församling).

Expedition: Svedbergsplan 2, K., varje helgfri dag 13—14 (ej lördag); t. 51 97 27.

Ordförande.

Lindskog, N. C. P., förste taxeringsinspektör. Mottagning: Svedbergsplan 2, K., torsdagar 18—19.

Suppleant: **Fernström**, O. B., e. o. kanslist.

Ledamöter.

***Hjelmström**, f. Lindgren, Astrid M., fru, ***Lundgren**, K. J. H., disponent, ***Ånstrand**, K. J. A., tjänsteman (valda för åren 1952—1955); **Englund**, S. H., tjänsteman, **Liljeblad**, H. A., snickare, **Petersson**, f. Dahl, Elin A. R., fru (valda för åren 1954—1957).

Suppleanter: ***Ahlgren**, K. B. Z., kamrerare (för Hjelmström), ***Bergman**, G. H., byggnadsingenjör (för Lundgren), ***Rylander**, C. G. A., verkstadsarbetare (för Ånstrand) (valda för åren 1952—1955); **Dahlander**, S. W., direktör (för Englund), **Bäckström**, E. O., faktor (för Liljeblad), **Ljungcrantz**, f. Eriksson, Maj E., fru (för Petersson) (valda för åren 1954—1957).

11:e distriktet

(omfattande Bromma och Västerleds församlingar).

Expedition: Gustavslundsvägen 170 (Kommunalhuset vid Alvik), Bromma, varje helgfri dag 13—14 (ej lördag); t. 26 69 87.

Ordförande.

Kjellgren, f. Larssén, Elsa E., fru. Mottagning: Gustavslundsvägen 170 (Kommunalhuset vid Alvik), Bromma, måndagar 17—18; t. 26 69 87.

Suppleant: **Sundström**, f. Mörk, Karin S., fru.

Ledamöter.

***Hamrin**, Bell I., kassörska, ***Hedberg**, f. Östlund, Astrid V., fru, ***Hollsten**, B. A., chefredaktör (valda för åren 1952—1955); **Bergerantz**, S., snickare, **Nordström**, M. B. (Maja), sekreterare, **Sundström**, f. Persson, Gunhild C., fru (valda för åren 1954—1957).

Suppleanter: ***Axell**, f. Bengtson, Eva L., fru (för Hamrin), ***Sundkvist**, J. E., kommunalarbetare (för Hedberg), ***Milton**, f. Nylén, Valborg A. E., fru (för Hollsten) (valda för åren 1952—1955); **Danielsson**, H. E., förrådsföreltare (för Bergerantz), **Holthagen**, K. H., speidationschef (för Nordström), **Lange**, f. Saul, Marta B., fru (för Sundström) (valda för åren 1954—1957).

12:e distriktet

(omfattande Brännkyrka församling utom den del av stadsdelen Årsta, som ligger öster om stambanan).

Expedition: Karusellplan 13, Hägersten, varje helgfri dag 13—14 (ej lördag); t. 45 11 28, 45 11 29.

Ordförande.

Dahlgren, T. E., inspektör. Mottagning: Karusellplan 13, Hägersten, onsdagar 17—18; t. 45 11 28, 45 11 29.

Suppleant: **Anderson**, K. E. H., kanslidirektör.

Ledamöter.

***Andersson**, A. H., skräddare, ***Hedin**, O. R. E., tjänsteman, ***Sundell**, J. H., kontorist (valda för åren 1952—1955); **Andersson**, P. S., förrådsjästare, **Jeppsson**, J. A., polisman, **Se-**

derholm, V. A., fabrikör (valda för åren 1954—1957).

Suppleanter: *Göransson, M. G., metallarbetare (för Andersson, A. H.), *Holmberg, V., järnvägstjänsteman (för Hedin), *Hedström, f. Jansson, Helfrid A., fru (för Sundell) (valda för åren 1952—1955); Bielkelöv, Inga, korrespondent (för Andersson, P. S.), Järsäter, E. B., lagerchef (för Jeppsson), Florén, Ethel H. D., fröken (för Sederholm) (valda för åren 1954—1957).

13:e distriktet

(omfattande Enskede församling).

Expedition: Gullmarsplan 17, Johanneshov, varje helgfri dag 13—14 (ej lördag); t. 48 15 81.

Ordförande.

Sandén, A. H., överlärare. Mottagning: Gullmarsplan 17, Johanneshov, onsdagar 18—19.

Suppleant: Brandt, C. E., stadsadvokat.

Ledamöter.

*Eriksson, E. G. F., stereotypör, *Nordland, E. E., folkskollärare, *Rosén, f. Hult, Ella I. Ch., sekreterare (valda för åren 1952—1955); Ekstam, K. G. S. A., tjänsteman, Hultman, f. Widén, Margit E., folkskollärarinna, Jakobsen, S. G. W., förste taxeringsinspektör (valda för åren 1954—1957).

Suppleanter: *Larsson, I. S., f. d. förbundsordförande (för Eriksson), *Lindahl, C. J., förste hälsovårdsinspektör (för Nordland), *Falk, A. T., snickare (för Rosén) (valda för åren 1952—1955); Lundberg, K. B. K. A., ingenjör (för Ekstam), Westerlund, K. V. (tina), småskollärarinna (för Hultman), Lagerqvist, f. Adolfsson, Gurli M., fru (för Jakobsson) (valda för åren 1954—1957).

14:e distriktet

(omfattande Spånga församling (Spånga-Hässelby)).

Expedition: (För Spånga.) Värsta Allé 1, Solhem, Spånga, varje helgfri dag 8,30—10,30; t. 36 00 27, 36 09 25. (För Hässelby.) Riddersviksvägen 27, Hässelby Villastad, tisdagar 9—10, fredagar 18—19; t. 38 06 35.

Ordförande.

Sunnerman, E. R., kamrerare. Mottagning: Värsta Allé 1, Solhem, Spånga, måndagar 18—19; t. 36 00 27.

Suppleant: Ericsson, G. H., tjänsteman.

Ledamöter.

*Eklund, f. Hedlund, Monny K., fru, *Nånberg, N. R., lagerarbetare, *Rydblad, f. Hess, A. E. (Elsa), fru (valda för åren 1952—1955); Håkanson, H. L., e. o. kyrkoadjunkt, Kåsjö, J. B., trädgårdsmästare, Magnusson, K. G., f. d. lokförare (valda för åren 1954—1957).

Suppleanter: *Franzén, N. A., skolvaktmästare (för Eklund), *Höök, K. A., f. d. järnvägstjänsteman (för Nånberg), *Ackeberg, N. G. A., handelsträdgårdsmästare (för Rydblad) (valda för åren 1952—1955); Jacobsen, f. Westrin, Signe A. Ch., fru (för Håkanson), Johansson, J. A., trädgårdsmästare (för Kåsjö), Kvist, F. E., byggnadsarbetare (för Magnusson) (valda för åren 1954—1957).

Pensionsstyrelsens ombud.¹⁾

1:a området

(omfattande 4:e och 6:e pensionsdistrikten).

Welander, G. A., rådman.

2:a området

(omfattande 2:a, 8:e, 9:e och 13:e pensionsdistrikten).

Tegelmark, S. O., förste byråsekreterare.

3:e området

(omfattande 1:a, 3:e, 10:e och 11:e pensionsdistrikten).

Lundquist, F. H., f. d. rådman.

4:e området

(omfattande 5:e och 12:e pensionsdistrikten).

Stenemark, E. T. R., ombudsman.

5:e området

(omfattande 7:e och 14:e pensionsdistrikten).

Åhländer, S., advokat.

¹⁾ Ej i denna egenskap upptagna i kalenderns personalavdelning.

Stockholms stads pensionsnämndsdelegerade.

Pensionsnämndsdelegerade.

Adress och telefon, se nedan.

Den 3 september 1947 beslöt stadsfullmäktige, att särskilda bostadstillägg från och med 1948 års ingång skulle utgivas till behövande folkpensionärer i Stockholm enligt de grunder, som föreslagits av en av stadskollegiet för detta ändamål tillsatt kommitté (Bih. 1947: nr 15). I samband härmed beslöt stadsfullmäktige att godkänna kommitténs förslag i fråga om verksamhetens administration att gälla tills vidare i avvaktan på slutförandet av det utredningsuppdrag, som tilldelats socialvårdens planeringskommitté (se sid. 500). I enlighet härmed hava stadsfullmäktige tillsatt *Stockholms stads pensionsnämndsdelegerade*, bestående av socialborgarrådet såsom ordförande och ytterligare sex ledamöter jämte sju suppleanter.

Pensionsnämndsdelegerade erhöilo i uppdrag att *dels* ombesörja uttagning av hyresgäster till pensionärshem m. m., *dels* följa verksamheten rörande särskilda bostadstillägg åt behövande folkpensionärer i Stockholm, att verka för likformighet vid tillämpningen av de av stadsfullmäktige fastställda grunderna för utgivande av särskilda bostadstillägg, att utfärda anvisningar rörande tolkningen av dessa grunder samt att avge av pensionsstyrelsen och pensionsnämnden begärt yttrande rörande särskilda bostadstillägg.

Den 26 maj 1953 beslöt stadsfullmäktige *dels* uppdraga åt fattigvårdsnämnden att handhava de uppgifter rörande pensionärshem och pensionsbostäder, som dithills åvilat delegerade, *dels* och överflytta handläggningen av de expeditionella arbetsuppgifter, som förut ankommit på delegerades kansli, till fattigvårdsnämnden i enlighet med en av socialvårdens planeringskommitté upprättad plan. Pensionsnämndsdelegerades kvarstående arbetsuppgift är således att verka för likformighet de olika pensionsnämnderna emellan beträffande tillämpningen av grunderna för kommunala bostadstillägg samt på androman giva tolkning av dessa grunder.

Pensionsnämndsdelegerade väljas för 4 år i sänder med successiv förnyelse av halva antalet vartannat år.

Författningar. Grunder för utgivande av kommunala bostadstillägg åt folkpensionärer i

Stockholm från 1 jan. 1954, fastställda av SF 17 nov. 1952 (Kf 1952: nr 81, Utl. 1952: nr 402) jämte av pensionsnämndsdelegerade 23 dec. 1952 fastställda anvisningar därtill (Kf 1952: nr 104). Ändr. och tillägg 19 okt. 1953 (Kf 1953: nr 46) till grunder för kommunala bostadstillägg till folkpensionärer i Stockholm, avseende sådana tillägg till personer med änkepension och änke/änkelingsbidrag samt till långvarigt anstaltsvårdade folkpensionärer, jämte ändr. i samma grunder den 7 dec. 1953 (Kf. 1953: nr 58).

Stat år 1955. Utgifter: driftbudgeten 1,200 kr.

Pensionsnämndsdelegerade¹⁾.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Mehr, Hj. L., borgarråd, stadsfullm., t. 54 05 00 (växel); träffas i stadshuset alla vardagar efter överenskommelse.

Vice ordförande.

Erdmann, f. Malm, E. K. G. (Gertie), fru.

Övriga ledamöter.

Fredrikson, Anny L., fröken.

Jepsson, J. A., polisman.

Larsson, Emil W., tf. extra assistent, stadsfullm.

Lundgren, W. E. Valborg, advokat.

Vanner, O. A., redaktör.

Suppleanter²⁾.

Beckman, f. Larsson, Dagmar H. M., registrator.
Kåsjö, J. B., trädgårdsmästare.

¹⁾ Av ledamöterna äro valda: för åren 1953—1956: fröken Fredrikson samt hrr Jepsson och Larsson; för åren 1955—1958: fru Erdmann, fröken Lundgren och hr Vanner. Av suppleanterna äro valda: för åren 1953—1956: fru Beckman samt hrr Lund och Setréus; för åren 1955—1958: hr Kåsjö, fru Mårtensson, fröken Nordström och hr Sala.

²⁾ Enligt delegerades beslut skola vid förfall suppleanterna i första hand inträda i följande ordning: för ordföranden suppleanterna hr Setréus och fruarna Beckman och Mårtensson, för vice ordföranden suppleanterna hrr Lund, Kåsjö

Lund, E. V., skrädderiidkare.
Mårtenson, f. Karlsson, Linnéa, fru.
Nordström, Margareta, hemhjälpkonsulent.
Sala, E., assurancesinspektör.
Setréus, I. M., kassör, stadsfullm.

Sekreterare (1,200 kr.).

Anderson, K. E. H., kanslidirektör (se sid. 418).

och Sala samt fröken Nordström, för ledamoten fröken Fredrikson suppleanterna hr Käsjo, fröken Nordström och hr Sala, för ledamoten fröken Lundgren suppleanterna fröken Nordström, hr Sala och Käsjo, för ledamoten hr Jeppsson, suppleanterna hr Sala och Käsjo samt fröken Nordström, för ledamoten hr Vanner suppleanterna fruarna Beckman och Mårtenson samt hr Setréus och för ledamoten hr Larsson suppleanterna fru Mårtenson, hr Setréus och fru Beckman. I andra hand skall ordningen avgöras efter suppleanternas tjänstetid hos delegerade och vid lika tjänstetid efter levnadsålder.

Delegationen för folkpensions- ärenden

(kommunala bostadstillägg).

Mehr, Hj. L. (ordf.); Erdmann, f. Malm, E.
K. G. (Gertie); Fredrikson, Anny L.
Suppleanter: Beckman, f. Larsson, Dagmar
H. M.; Jeppsson, J. A.

Sekreterare och föredragande.

Thulin, Y. T., aktuarie, adress och tel. se nedan.

Revisorer.

Gemensamma för fattigvårdsnämnden m. fl.
(se sid. 251).

Förfrågningar rörande tolkning av grunderna
för kommunala bostadstillägg adresseras till ak-
tuarie T. Thulin, Sociala nämndhuset, Vasagatan
23—25, (postadress: Stockholm 1), t. 22 55 00
(växel).

Stockholms stads husmoderssemesternämnd.

Husmoderssemesternämnden.

Sociala nämndhuset, Vasagatan 23—25 (postadress: Stockholm 1), t. 22 55 00 (växel); expeditionstider: se nedan expeditionen. Som utredande och verkställande organ fungerar arbetslöshetsorganisationen.

Enligt k. kungörelsen den 31 maj 1946, med ändring den 8 april 1949, om husmoderssemesternämnder skall för varje landstingsområde och stad, som ej deltagar i landsting, finnas en husmoderssemesternämnd. Landsting och stad, som nyss sagts, må antingen inrätta särskild husmoderssemesternämnd eller uppdraga åt annat landstingets eller stadens organ att vara sådan nämnd.

Husmoderssemesternämnd har att aktgiva på husmoderssemesterverksamhetens tillstånd och behov samt vidtaga de åtgärder, som befinnas lämpliga för denna verksamhets vidare utveckling. Nämnden skall utöva tillsyn över att uttagningen av gäster till sådana semesterhem för husmödrar, som åtnjuta driftbidrag från det allmänna, sker med hänsyn till gästernas rekreationsbehov och sociala förhållanden. Envar som önskar erhålla bidrag av landsting eller stad, som ej deltagar i landsting, till driften av semesterhem för husmödrar, har att ingiva ansökning härom till husmoderssemesternämnden, vilken med eget yttrande skall överlämna densamma till landstinget eller stadsfullmäktige.

Husmoderssemesternämnd åligger jämväl att utbetala statsbidrag, som av socialstyrelsen översänts till nämnden, att fördela de medel, som av k. m:t ställas till nämndens förfogande för utgivande av stipendier för underlättande av semester för husmödrar, så ock att pröva och avgöra ansökningar om ferieresor, som barnavårdsnämnd överlämnar till nämnden. Vid lämplig tidpunkt å året skall husmoderssemesternämnd låta inom sitt verksamhetsområde bekantgöra, vilka semesterhem för husmödrar som mottaga gäster under året, ävensom meddela erforderliga upplysningar rörande erhållande av stipendium för semesterändamål.

Särskild husmoderssemesternämnd skall bestå av fem ledamöter, därav en ordförande, jämte

suppleanter till lika antal. Ledamöter och suppleanter utses av landstinget eller i stad utom landsting av stadsfullmäktige för en tid av fyra år i sänder.

Stadsfullmäktiges val av ledamöter och suppleanter i nämnden för åren 1955—1958 ägde rum den 7 december 1954.

Stadsfullmäktige beslöt den 16 december 1946 att inrätta en särskild *Stockholms stads husmoderssemesternämnd*.

För anordnande bl. a. av semesterhem för husmödrar och barnkolonier hava stadsfullmäktige under åren 1945 och 1946 inköpt egendomarna Lidö säteri i Lyhundra kommun och Lindormsnäs gård i Upplands-Bro kommun, vid vilka egendomar semesterhem finnas inredda för resp. 30 och 40 husmödrar. För enahanda ändamål hava stadsfullmäktige den 16 februari 1948 beslutat om inköp av fastigheterna Lövsätra i Vallentuna kommun och Ro gård i Roslags-Länna kommun. Ro gård togs i bruk som semesterhem för 20 husmödrar sommaren 1948.

Författningar. K. kung. 31 maj 1946 om husmoderssemesternämnder, med ändr. (Kf 1946: nr 34, 1949: nr 17). K. kung. 31 maj 1946 ang. statsbidrag till driften av semesterhem för husmödrar m. m., med ändr. K. socialstyrelsens råd och anvisningar 1946: nr 40, 1947: nr 43 och 44, 1949: nr 57, 1951: nr 66, 1952: nr 72, 1953: nr 79.

Stat år 1955. Utgifter: driftbudgeten 399,397 kr., dessutom förlagsmedel 35,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 145,135 kr.

Husmoderssemesternämndens ledamöter

(för åren 1955—1958).

Ordförande

(vald av stadsfullmäktige).

Mehr, Hj. L., borgarråd, stadsfullm.; t. 54 05 00 (växel); träffas i stadshuset alla vardagar efter överenskommelse.

Vice ordförande.

Krokstedt, Astrid J. M., ombudsman, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Braathen, f. Möller, Mix A., assistent.
 Carlsson, f. Eriksson, B. L. V. (Brynhild), fru.
 Sjöden, f. Troborg, Tora E., fru.

Suppleanter¹⁾.

Carlson, f. Olsson, Elna S. E., fru.
 Henriksson, f. Maklin, Kerstin, fru.
 Lundbeck, Alice M., ombudsman, stadsfullm.
 Petersson, f. Dahl, Elin Å. R., fru.
 Åkesson, f. Plomgren, Anna-Lisa G., fru.

Sekreterare (876 kr.).

Anderson, K. E. H., kanslidirektör; t. 22 66 60
 (växel) (se sid. 418).

Revisorer.

Gemensamma för arbetslöshetsnämnden m. fl.
 (se sid. 317).

¹⁾ Enligt nämndens beslut skola vid förfall för ledamöter suppleanterna inträda i följande ordning: för ordföranden suppleanterna fru Petersson och Carlson, för vice ordföranden suppleanterna frkn Lundbeck samt fru Henrikson och Åkesson, för ledamoten fru Braathen suppleanterna fru Åkesson, Henrikson och frkn Lundbeck, för ledamoten fru Carlsson suppleanterna fru Carlson och Petersson samt för ledamoten fru Sjöden suppleanterna fru Henrikson, Åkesson och frkn Lundbeck. I andra hand skall ordningen mellan suppleanterna avgöras efter deras tjänstetid i nämnden och vid lika tjänstetid efter levnadsålder.

Husmoderssesternämndens expedition.

Sociala nämndhuset, Vasagatan 23—25
 (postadress: Stockholm 1); t. 22 55 00
 (växel); expeditionstid: 9—15 (lördagar
 och dag före helgdag 9—14). Mottagning
 för allmänheten: Vasagatan 23—25, 1 tr.,
 9—12 (lördagar och dag före helgdag
 9—11).

Som husmoderssesternämndens utredande och verkställande organ fungerar arbetslöshetsnämndens expedition (se sid. 317).

Stat år 1955. (Central förvaltning.) Utgifter: driftbudgeten 85,042 kr., dessutom för-lagsmedel 35,000 kr.

Direktör.

Henriksson, T. H. (se sid. 317).

Lindormsnäs gård (semesterhem).

Bro, t. 0758 + 420 93.

Föreståndarinna (2 kl.) (15).

Molander, f. Lindström, Anna-Brita.

Stat år 1955. Utgifter: driftbudgeten 133,469 kr.; inkomster: driftbudgeten 65,900 kr.

Lidö säteri (semesterhem).

Gräddö, t. Gräddö 84.

Stat år 1955. Utgifter: driftbudgeten 34,598 kr.; inkomster: driftbudgeten 26,325 kr.

Ro gård (semesterhem).

Östanå, t. 0764 + 530 48.

Stat år 1955. Utgifter: driftbudgeten 28,960 kr.; inkomster: driftbudgeten 15,460 kr.

Stockholms stads ungdomsstyrelse.

Ungdomsstyrelsen.

Adress och telefoner: se nedan.

Med anledning av sju motioner rörande olika ungdomsproblem beslöt stadsfullmäktige den 20 september 1943 bemyndiga stadskollegiet att tillsätta en kommitté för närmare utredning av vissa aktuella ungdomsfrågor. Den av stadskollegiet tillsatta kommittén, som antog namnet ungdoms-kommittén, avgav den 20 juni 1946 betänkande med förslag rörande ungdomens bostadsfråga, stöd åt den inflyttade ungdomen, ungdomens fritidsverksamhet och samordning av åtgärder för ungdomens välfärd (Bih. 1946: nr 10).

Stadsfullmäktige beslöt, i anslutning till innehålllet i nämnda betänkande samt förslag av stadskollegiet den 20 juni 1949 (Utl. 1949: nr 188) att inrätta en särskild ungdomsstyrelse av rådgivande och initiativtagande karaktär, *Stockholms stads ungdomsstyrelse*. Vidare beslöt stadsfullmäktige samma dag uppdraga åt stadskollegiet att utreda möjligheten och lämpligheten av att till styrelsen överflytta sådana förvaltningsuppgifter, som äro direkt knutna till ungdomsvården.

Den 20 mars 1950 beslöt stadsfullmäktige att inrätta ett kansli för styrelsens verksamhet varjämte beslöt inrättande av en upplysningsbyrå för ungdom i åldern 15—25 år. Kansliet inrättades från och med den 1 augusti 1950 och upplysningsbyrån från och med den 2 oktober 1950.

Styrelsen har till uppgift att verka för samordning av stadens ungdomsvårdande åtgärder samt att handlägga de frågor beträffande ungdomsvården, vilka av stadsfullmäktige eller av stadskollegiet åt styrelsen överlämnas. De styrelsen sålunda ålagda uppgifterna medföra dock icke inskränkningar i de befogenheter, som enligt gällande lag tillkomma barnavårdsnämnden.

Vid upplysningsbyrån, som benämnes Ungdomsupplysningen, lämnas råd och anvisningar i olika angelägenheter, som kan vara av intresse speciellt för den med storstadens problem icke förtrogna inflyttade ungdomen. Som ett led i denna verksamhet har styrelsen, efter av stadskollegiet erhållit bemyndigande, under år 1952 påbörjat en försöksvis bedriven verksamhet med anskaffning av möblerade rum för ensamstående ungdom.

Styrelsen består av ordförande och sex andra ledamöter, vilka jämte sju suppleanter väljas för två år i sänder av stadsfullmäktige. Halva antalet ledamöter och suppleanter avgår varje år. Styrelsen utses vid början av varje tjänstgöringsår inom sig en vice ordförande.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads ungdomsstyrelse, antagen av SF 20 juni 1949 (Kf 1949: nr 25).

Stat år 1955. Utgifter: driftbudgeten 42,883 kr.

Ungdomsstyrelsens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadsfullmäktige).

*Carlson, K. Sören, ombudsman, stadsfullm.

Vice ordförande.

*Odéen, S. G. T., jur. stud.

Övriga ledamöter.

Forsling, f. Larsson, Ruth L., folkskollärare.

Holmgren, N. A. G., förbundssekreterare.

*Levin, f. Pettersson, Ingrid K., instruktör.

*Lind, B., redaktör, stadsfullm.

Lundström, A., tjänsteman.

Suppleanter¹⁾.

*Andersson, Sten S., ombudsman, stadsfullm.
Helin, P. F., fil. mag.

¹⁾ Enligt styrelsens beslut skola vid förfall för representanter från arbetarepartiet, ordföranden samt ledamöterna fru Levin och hr Lundström i första hand ersättas av suppleanterna hrr Sjöberg, Andersson och Winther i nu nämnd ordning. Vid förfall för representanter från folkpartiet skola vice ordföranden samt ledamöterna fru Forsling och hr Holmgren i första hand ersättas av suppleanterna fröken Kihlström och hrr Johnson och Helin i nu nämnd ordning. Ledamoten hr Lind skall vid förfall i första hand ersättas av suppleanten fru Johanson. Därest suppleanterna inom en partigrupp icke i erforderligt antal finnas tillstädes, skola från de andra partigrupperna suppleanterna inträda efter tjänstetid i styrelsen, varvid dock skall iakttas, att representanter för högern och folkpartiet i första hand skola ersätta varandra.

- *Johanson, f. Horwitz, Inga C., barnavårdsman.
Johnson, B. V., redaktör.
Kihlström, Karin E., sekreterare.
*Sjöberg, H. O., redaktör.
*Winther, O. W. G., kanslisekreterare.

Sekreterare.

Jarl, S. O. B., extra förste kammarskrivare (se nedan).

Delegerade för ungdomsupplysningen.

Carlson, K. Sören; Lind, B.; Odéen, S. G. T.
Suppleanter: Forsling, f. Larsson, Ruth L.;
Johanson, f. Horwitz, Inga C.; Levin, f. Pettersson, Ingrid K.

Revisorer.

Gemensamma för barnavårdsnämnden m. fl. (se sid. 281).

Ungdomsstyrelsens expedition.

Slottsbacken 6 B, n. b, C; t. 21 27 40;
expeditionstid: 8,30—16,15 (lördagar
8,30—14).

Förste kammarskrivare (Ex. 23).

Jarl, S. O. B.

Ett kontorsbiträde.

Ungdomsupplysningen.

Styrelsens upplysningsbyrå för ungdom;
adress samma som ovan; t. 20 58 75;
expeditionstid: 9—12, 13—16 (lördagar 9—
13), dessutom fredagar 16—19.

Föreståndare.

Jarl, S. O. B. (se ovan); t. 21 27 40.

En assistent.

Stockholms stads styrelse för vård och undervisning av psykiskt efterblivna.

Förvaltningskontor: Sociala nämndhuset, Vasagatan 23—25, (postadress: Stockholm 1); t. 22 55 00 (växel).

Stadsfullmäktige beslöt vid sammanträde den 19 november 1951 godkänna ett av stadskollegiets sinnesslövrårdskommitté framlagt förslag till ordnande av stadens sinnesslövrård (Utl. 1951: nr 357 och Bih. 1951: nr 65). Enligt detta beslut ha uppgifterna rörande stadens sinnesslövrård, vilka hittills varit splittrade på flera förvaltningar, fr. o. m. den 1 januari 1952 sammanförts under en särskild styrelse, *Stockholms stads styrelse för vård och undervisning av psykiskt efterblivna*. Den s. k. externat-skolan för bildbara sinnesslöa barn (Katarina västra skola) (se sid. 375) kvarstår dock alltjämt under folkskoledirektionens direkta ledning.

Den 4 juni 1954 utfärdades lagen om undervisning och vård av vissa psykiskt efterblivna (Svf 1954: nr 483). Lagen, som trädde i kraft den 1 januari 1955 — fr. o. m. vilken dag tidigare lag den 30 juni 1944 om undervisning och vård av bildbara sinnesslöa upphörde att gälla — omfattar sådana efterblivna i alla åldrar, med undantag för vissa asociala och särskilt svårskötta, vilka liksom hittills i regel skola omhändertagas genom statens försorg. Genom den nya lagen hava landsting och med dessa jämställda landstingsfria städer ålagts att svara för att de psykiskt efterblivna inom området erhålla erforderlig vård och undervisning. Verksamheten skall ordnas enligt en särskild plan, som skall upprättas för varje landstingsområde resp. stad och som därefter underställes k. m:t för godkännande. Ledningen av verksamheten skall inom varje område utövas av en särskild centralstyrelse.

Den nya lagen innehåller särskilda bestämmelser dels om särskoleplikt för sådana efterblivna barn och ungdomar, som kunna tillgodogöra sig särskoleundervisning, dels ock om skyldighet för högradigt efterblivna att underkasta sig vård i vårdanstalt. Styrelsens befattning med ärenden rörande inskrivning vid och utskrivning från särskola och vårdanstalt m. m. utövas i vissa fall av en delegation, bestående av en av överståthållarämbetet utsedd lagfaren ordförande,

vilken bör vara innehavare av domarämbete, samt minst två högst fyra av styrelsen inom sig utsedda ledamöter. Undervisning och vård av psykiskt efterblivna, som är inskriven vid vårdanstalt och ej fyllt 21 år, skall vara kostnadsfri.

Enligt den för styrelsen av överståthållarämbetet den 7 december 1951 fastställda instruktionen har styrelsen, vilken även fungerar som Stockholms stads centralstyrelse för undervisning och vård av psykiskt efterblivna, till uppgift bl. a. att handhava den lokala ledningen och tillsynen av undervisningen och vården av psykiskt efterblivna inom staden, att handhava de uppgifter, som enligt lagen den 4 juni 1954 eller annan författning åligger centralstyrelse, att förvalta de medel, som stadsfullmäktige anslå eller eljest för ändamålet ställas till styrelsens förfogande samt att förvalta stadens för ändamålet inrättade anstalter, särskolor och organ för den öppna vården.

Styrelsen har den 22 januari 1955 till stadsfullmäktige överlämnat förslag till plan för ordnande av undervisningen och vården av de psykiskt efterblivna. Förslaget, som i huvudsak bygger på den av stadskollegiets sinnesslövrårdskommitté år 1951 framlagda utredningen rörande organisationen av denna vårdgren, innebär bl. a. vissa organisatoriska förändringar. Sålunda förutsättes att Katarina västra skola skall överföras till styrelsens stat, varvid dock den omedelbara ledningen av skolan föreslås skola överlämnas till folkskoledirektionen i enlighet med vad där om stadgas i den nya lagstiftningen. Härjämte föreslås, att arbetshemmet Rörstrand, som för närvarande drives av föreningen Sävstaholms-skolorna, införlivas med styrelsens förvaltning.

Styrelsen består av, förutom ordföranden, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, sex andra ledamöter, vilka jämte sex suppleanter för styrelsens ledamöter för två år i sänder väljas av stadsfullmäktige. Av ledamöterna och suppleanterna skall en vara läkare och en hava pedagogisk erfarenhet. Vid sammanträde med styrelsen äger förvaltningschef, rektor, vårdföreståndare och styrelsens läkare rätt att närvara samt få sin mening antecknad till protokollet. Enahanda rätt tillkommer skoldirektören, eller den

han i sitt ställe förordnar, vid behandling av frågor rörande särskolornas verksamhetsområde. Styrelsen utser vid början av varje tjänstgöringsår inom sig en vice ordförande.

Stadsfullmäktiges val av sex ledamöter och sex suppleanter för åren 1954—1955 ägde rum den 11 december 1953 (fyllnadsval den 7 december 1954).

Direkt under styrelsen sorterar en läkar- och kuratorsexpedition med en överläkare som chef.

Författningar. Instruktion för Stockholms stads styrelse för vård och undervisning av psykiskt efterblivna, fastställd av ÖA 7 dec. 1951 (Kf 1951: nr 74). Lag 4 juni 1954 om undervisning och vård av psykiskt efterblivna (Svf 1954: nr 483). K. kung. 10 dec. 1954 med tillämpningsföreskrifter till lagen den 4 juni 1954 om undervisning och vård av vissa psykiskt efterblivna (Svf 1954: nr 734).

Stat år 1955. Utgifter: driftbudgeten 5,567,998 kr. (därav engångs 314,700 kr.), dessutom förlagsmedel 3,503,000 kr., kapitalbudgeten, lånemedel, i linjen 202,000 kr., inom linjen 3,936,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 2,540,250 kr.

Styrelsens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Mehr, Hj. L., borgarråd, stadsfullm.; t. 54 05 00 (växel); träffas i stadshuset alla vardagar efter överenskommelse.

Vice ordförande.

*Kollberg, f. Lagerheim-Lager, Gurli M., fru, stadsfullm.s 2:e vice ordf.

Övriga ledamöter.

*Inghe, P. G., socialläkare.

*Izikowitz, S. J., överläkare.

*Larson, Berta M., föreståndarinna, stadsfullm.

*Nilsson, S. J., tf. överläkare.

*Robinson, S. N. A., typograf.

Suppleanter¹⁾.

*Bergström, Eva M., föreståndarinna, stadsfullm.

*Bursell, A. S., socialläkare.

*Christiernin, A. I., sjömanspastor.

¹⁾ Enligt styrelsens beslut skall vid förfall i första hand ordföranden ersättas av suppleanten hr Henström, ledamoten hr Inghe av suppleanten hr Bursell, ledamoten hr Robinson av suppleanten hr Christiernin; vid förfall för personlig suppleant inträda suppleanterna i följande ordning: hrr Henström, Bursell och Christiernin; vice ordförande av suppleanten hr Hallerby, ledamöterna hr Nilsson och fröken Larson av suppleanten fru Ericsson; vid förfall för personlig suppleant inträder närvarande suppleant; ledamoten hr Izikowitz av suppleanten fröken

*Ericsson, f. Nilsson, Ruth I. L., fru.

*Hallerby, N. E., redaktör, stadsfullm.

*Henström, U. K. A., överläkare.

Föredragande och verkställande tjänsteman

(3,600 kr. utan rörl. tillägg.)

Granath, K.-E., barnavårdsdirektör (se sid. 282).

Sekreterare.

Lagerman, E. F. N. (se sid. 344).

Styrelsens delegerade.

Delegerade för prövning av vissa frågor rörande inskrivning och intagning samt utskrivning vid skolor och anstalter.

Kettner, J. G. R., rådman, ordf. (utsedd av överståthållarämbetet); Izikowitz, S. J., överläkare; Henström, U. K. A., överläkare.

Suppleanter: Lundberg, C. G. R., rådman (utsedd av överståthållarämbetet); Inghe, P. G., socialläkare; Nilsson, S. J., tf. överläkare.

Av styrelsen utsedda befattningshavare med vissa speciella uppgifter bl. a. i samband med inskrivning vid särskola eller vårdanstalt.

Jfr §§ 7 och 8 lagen om undervisning och vård av vissa psykiskt efterblivna.

Klackenberg, G. S., överläkare; Fröstedt, A. Ingrid C., föreståndare; Lagerman, E. F. N., sysloman.

Revisorer.

Gemensamma för fattigvårdsnämnden m. fl. (se sid. 251).

Central förvaltning.

Förvaltningskontor.

Sociala nämndhuset, Vasagatan 23—25 (postadress: Stockholm 1; postgirokonto nr 362248); t. 22 55 00 (växel); expeditionstid 9—15 (lördagar och dag före helgdag 9—14).

Stat år 1955. Utgifter: driftbudgeten 993,954 kr. (därav engångs- 5,200 kr.); inkomster: driftbudgeten 543,000 kr.

Bergström. Om någon suppleant enligt den för varje partigrupp angivna ordningen icke finnes tillstädes, skall suppleanterna inträda i följande ordning: hrr Henström, Hallerby, fröken Bergström, hr Bursell, fru Ericsson och hr Christiernin.

PvUS

Sysselman (30).

Lagerman, E. F. N.

Förste kammarskrivare (23).

Gustafsson, T. L.

Kontorsassistent (18).

Vakant.

Kontorsskrivare (13).

Melin, f. Wohlin, Dagny I.

Ett kanslibitråde, två kontorsbiträden.

Läkarexpeditionen.

Kungsholmsgatan 30, 3 tr., K.

I läkarexpeditionens uppgifter ingår bl. a. att mottaga anmälningar om inskrivning vid särskola eller vårdanstalt samt att handlägga frågor rörande klientlets placering.

Överläkare (B 19).

Klackenberg, G. S.

Psykolog (22).

Jolin, Märta C.

Assistenten (19).

Meyer-Andersson, Dora K. L.; Lindevall, Ulla M.

Ett kanslibitråde.

Anstaltsvård.

Slagsta skol- och småbarnshem.

Fittja; t. 46 70 19 (föreståndaren).

Slagsta skol- och småbarnshem drevs under åren 1911—1950 av Föreningen för sinnesslöa barns vård som ett enskilt skolhem för bildbara sinnesslöa. Barn från Stockholms stad hade företräde till intagning. I enlighet med ett mellan staden och föreningen träffat avtal, godkänt av stadsfullmäktige den 13 oktober 1950, övergick anstalten i stadens ägo från ingången av år 1951 och ställdes för angivet år under egen styrelse i avvaktan på tillkomsten av ett särskilt organ för vården av de psykiskt efterblivna. Slagsta har 123 godkända platser för skolelever av båda könen. Med skolhemmet är sedan år 1939 förēnat ett småbarnshem med plats för 60 barn. Den vid hemmet bedrivna seminarieundervisningen för utbildning av lärare inom denna vårdgren har fr. o. m. höstterminen 1953 om-lagts på sådant sätt, att Slagsta i fortsättningen endast fungerar som övningskola för den praktiska handledningen.

Slagsta skall, enligt av stadsfullmäktige den 19 november 1951 antagen plan, utbyggas till en modern centralanstalt för undervisning och vård av sådana psykiskt efterblivna barn, som

äro mottagliga för skolundervisning och som icke kunna utnyttja förefintliga möjligheter till externatundervisning i Stockholm.

Stat år 1955. Utgifter: driftbudgeten 4,574,044 kr. (därav engångs 309,500 kr.), dessutom förlagsmedel 3,503,000 kr.; kapitalbudgeten, låne-medel, i linjen 202,000 kr., inom linjen 3,936,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 1,997,250 kr.

Föreståndare (Ca 24).

Fröstedt, A. Ingrid C.

Nio ämneslärare (varav åtta ord. och en e. o.), en ordinarie lärare i kvinnlig slöjd samt en ordinarie lärare i manlig slöjd.

Läkare.

Klackenberg, G. S. (se ovan).

Ekonomiföreståndare (17).

Rydeberg, Greta A.

Småbarnshemmet.

Fittja; t. 46 71 55 (föreståndarinnan).

Föreståndarinna (17).

Harne, A. K. (Karin).

En kontorsskrivare, en sjuksköterska, två barnträdgårdslärarinnor, en maskinist, en trädgårdsmästare samt ett antal sköterskor, köks- och annan ekonomipersonal.

Katarina västra skola.

(Externatskola för psykiskt efterblivna barn.)

Se sid. 375.

Vårdhemmet Carlslund.

Upplands-Väsby; t. 0760 + 300 26 (föreståndarinnan).

Carlslundsanstalten, som övertagits av staden den 1 januari 1952 (Utl. 1951: nr 358), anlades som en privat anstalt redan år 1900. Verksamheten ombildades år 1925 till en förening, benämnd Maria Krantzons minne. I samband med föreningens övertagande av Vårdhemmet Betesda i Flisby ändrades namnet år 1928 till Föreningen för psykiskt vanlottade, under vilket namn verksamheten under senare år bedrivits. Sedan representeranter för staden och föreningen enats om angelägenheten av Carlslundsanstaltens kommunalisering, beslöts att föreningens tillgångar skulle övertagas av staden. Anstaltens platsantal har under år 1954 ökat från 172 till 278 genom ianspråktagande av två nyuppförda vårdpaviljonger.

Stadsfullmäktige hava den 8 juni 1954 och den 21 februari 1955 beslutat bevilja anslag för en fortsatt utbyggnad av vårdhemmet Carlslund med 220 platser och för uppförande av ekonomibyggnader, sysselsättningspaviljong och vissa

andra gemensambetsanläggningar (Utl. 1954: nr 197, 1955: nr 41). Enligt den föreliggande, av stadsfullmäktige godkända generalplanen, skall Carlslund vid behov kunna utbyggas till totalt 600 platser.

Föreståndarinna (17).

Larsson, Emma.

Läkare.

Klackenberg, G. S. (se sid. 344).

En översköterska, tre avdelningsföreståndarinnor, en slöjdlärlarinna, två arbetsterapeuter, en kontorsskrivare, en maskinist, tre barnträdgårdslärlarinnor samt ett antal sköterskor, köks- och annan ekonomipersonal.

Sättra gård.

(Vård- och arbetshem.)

Adelsö; t. 0756 + 520 29 (föreståndaren).

Den på stadens egendom Sättra gård enligt stadsfullmäktiges beslut den 16 oktober 1944 inrättade sinnesslöanstalten (Utl. 1944: nr 305) har överförts till styrelsen från fattigvårdsnämnden. För närvarande finnas inrättade sammanlagt 96 platser fördelade på 78 platser för arbetshemselever och 18 för vårdhemspatienter. Sistnämnda klientel skall i samband med utbyggnaden av Carlslund överföras dit varefter Sättra efter viss ombyggnad skall ge plats för cirka 100 arbetshemselever.

Föreståndare (21).

Hörnesträm, N. N.

Föreståndarinna (17).

Hörnesträm, Elsa E.

Läkare (2,600 kr.).

Vakant.

En arbetsterapeut, en vaktmästare samt ett antal sköterskor, köks- och annan ekonomipersonal för anstalten. Dessutom för driften av egendomen en trädgårdsmästare samt personal för jordbruk och trädgård.

Vårdhemmet Årsta.

Johanneshov; t. 45 10 20 (föreståndarinnan).

Efter ombyggnad år 1942 av det tidigare försörjningshemmet vid Årsta har den förut i Åkeshovs slott inrymda sinnesslöanstalten överflyttats hit.

Vårdhemmet, som överförts till styrelsen från fattigvårdsnämnden, har 42 godkända platser för obildbara män.

Hemmet skall tagas i anspråk för annat ändamål så snart möjlighet föreligger att omplacera klientelet till Carlslund.

Föreståndarinna (17).

Vakant.

Läkare (2,376 kr.).

Inghe, P. G. (se sid. 258).

En skötare samt ett antal sköterskor, köks- och annan ekonomipersonal.

Torborgsgården.

Folkungagatan 122, Sö.; t. 44 58 83.

Torborgsgården är ett externt arbetshem för psykiskt efterblivna kvinnor, som efter genomgången skol- och yrkesundervisning icke kunna beredas arbete i öppna marknaden. Eleverna sysselsätts huvudsakligen med vävnadsarbete. Hemmet, som under många år med bidrag av kommunala medel drivits av Södra Kristliga föreningen av unga kvinnor under namnet Torborgsskolans vävstuga, övertogs av staden den 1 januari 1952. I samband därmed utökades platsantalet från 15 till 23.

Föreståndarinna (15).

Björn, Mai M. A.

En arbetsterapeut.

Stadshagsgården.

Stadshagsplan 1, K.; t. 52 18 80.

Verksamheten ingår som ett led i den utbyggnad av de öppna vårdformerna, som enligt den av stadsfullmäktige den 19 november 1951 godkända principplanen för stadens sinnesslövärd (Utl. 1951: nr 357) skall komma till stånd. Institutionen, som öppnades den 9 december 1953, rymmer sammanlagt 40 platser fördelade på hel- och halvdagsgrupper med sysselsättnings- och lekskoleverksamhet anpassad till barnens förutsättningar. Verksamheten avser att tillvarata och stimulera barnens utvecklingsmöjligheter och samtidigt ge föräldrarna möjlighet till avkoppling från det både fysiskt och psykiskt pressande arbetet med barnen.

Föreståndarinna (15).

Andersson, Birgit M.

Två barnträdgårdslärlarinnor, ett vårdbiträde samt deltidсанställd ekonomipersonal.

Läkare.

Klackenberg, G. S. (se sid. 344).

Malmkvistska gården.

Torkel Knutssongatan 22 B, Sö.; t. 43 83 65.

Institutionen har tidigare under ett flertal år utnyttjats av barnavårdsnämnden såsom barnhem. Sedan klientelet, som utgjorts av psykiskt efter-

PvuS

blivna barn, under år 1954 överförs till nyinrättade paviljonger vid vårdhemmet Carlslund, har Malmkvistska gården enligt stadsfullmäktiges beslut den 21 juni 1954 (Utl. 1954: nr 234) omdisponerats till ett externt sysselsättningshem för psykiskt efterblivna.

Hemmet är avsett för 40 barn och 20 vuxna av båda könen. Efter upprustning av lokaler och inventarier har verksamheten påbörjats under februari månad 1955. Barnavdelningen har i stort sett utformats efter mönster från Stadshagsgården. Det vuxna klientelet, framförallt pojkar över skolåldern, sysselsättes med trä- och pappslöjd samt korgmakeri och borstbinderi m. m. För det klientel, som icke kan tillgodogöra sig en mera arbetsbetonad verksamhet, har ordnats vävning, modellering och annan enklare arbetsterapi.

Föreståndarinna (18).

Engdahl, M. G. (Maja).

Lärare (Ca 18)

(manlig slöjd).

Lindgren, S. A.

Läkare.

Vakant.

En *arbetsterapeut*, tre *barnträdgårdslärarinnor*, två *barnsköterskor*, ett *vårdbiträde* samt deltidсанställd ekonomipersonal.

Flickhemmet Marieborg.

Södertörns villastad, t. 94 14 92.

I den av stadsfullmäktige den 19 november 1954 antagna generalplanen för ordnande av vården och undervisningen för de psykiskt efter-

blivna i staden (Utl. 1951: nr 357) ingår som en väsentlig punkt anordnande av inackorderingshem för olika kategorier av klientelet. Sådana hem erfordras bland annat för de externa sysselsättningshemmens elever och för den kategori av psykiskt efterblivna, som kan taga anställning i öppna marknaden men behöva stöd av samhället under sin fritid.

Stadsfullmäktige beslöt den 15 november 1954 (Utl. 1954: nr 371) att anvisa styrelsen medel för inrättande och utrustning av ett dylikt hem inom villafastigheten Marieborg i Södertörns villastad. Enligt planering skall vid hemmet kunna emottagas 12 flickor. Sedan vissa ändrings- och reparationsarbeten utförts beräknas verksamheten kunna igångsättas omkring den 1 april 1955.

Föreståndarinna (15).

Vakant.

Husmoder (8).

Vakant.

Ett *köksbiträde*.

Vårdhemmet Betesda.

Flisby, t. Flisby 8.

Den av staden ägda fastigheten Betesda i Flisby, Småland, är sedan den 1 januari 1952 utarenderad för att användas som vårdhem för vuxna psykiskt efterblivna. Verksamheten omhändertas av en för ändamålet särskilt bildad förening, benämnd Föreningen Betesda u. p. a. Hemmet har 80 platser för patienter av båda könen. Enligt överenskommelse med föreningen äger staden företräde vid beläggning av lediga platser.

Stockholms stads folkköksstyrelse.

Folkköksstyrelsen.

Telefon: se nedan under sekreteraren.

Stadsfullmäktige beslöt den 17 december 1943 att inrätta *Stockholms stads folkköksstyrelse* med uppgift att handhava de uppgifter, som omförmälas i k. m:ts kungörelse den 1 oktober 1943 angående statsbidrag till folkköksverksamhet.

Med folkkök förstås kommunal inrättning för tillhandahållande av lagad mat för utspisning på stället eller för avhämtning. Kommun, som driver folkkök, må kunna erhålla visst statsbidrag till bestridande av de därmed föränade kostnaderna. Som villkor härför skall gälla bland annat, att k. m:ts funnit, att inom kommunen behov av folkkök föreligger, att verksamheten drives i enlighet med av k. m:ts fastställt plan, samt att handhavandet av folkköksverksamheten är anförträtt åt en av kommunen utsedd särskild styrelse, folkköksstyrelse. Plan för folkköksverksamheten skall innefatta uppgift om på vad sätt och i vilken omfattning folkköket skall drivas, inom vilka befolkningsgrupper rätt att erhålla mat till nedsatt pris må kunna medgivas samt grunderna för prisnedsättning, folkköksstyrelsens sammansättning och befogenheter, på vad sätt samordning av folkköksverksamheten och den av den lokala socialtjänstorganisationen för krigstid planlagda utspisningen av hemlösa m. fl. är avsedd att åstadkommas samt hur folkkökets räkenskaper skola föras. Ledamöter i folkköksstyrelse utses av kommunen till det antal, som med hänsyn till föreliggande förhållanden prövas erforderligt. I styrelsen skall dock alltid ingå en representant för vart och ett av följande lokala organ, nämligen kristidsnämnden, fattigvårdsstyrelsen [fattigvårdsnämnden] och socialtjänstorganisationen samt, därest arbetslöshet föranlett eller varit en av orsakerna till folkkökets tillkomst, arbetslöshetsnämnden. Vidare skall i folkköksstyrelsen alltid finnas en i hushållsgöromål sakkunnig kvinna. På styrelsen skall ankomma att i enlighet med grunder, som bestämts i fastställt plan för folkköksverksamheten, besluta åt vilka personer inom de i planen angivna befolkningsgrupperna mat skall tillhandahållas till nedsatt pris.

Folkköksstyrelsen består enligt stadsfullmäktiges beslut den 17 december 1943 av fem ledamöter, varav en, ordföranden, utses av stadskollegiet bland borgarråden. Övriga fyra ledamöter liksom suppleanter till samma antal väljas av stadsfullmäktige för ett år i sänder. Styrelsen utser årligen inom sig en vice ordförande.

Folkköksstyrelsen har gjort en utredning beträffande möjligheterna att ordna bespising för stadens innevånare under olika krislägen och fastställde år 1945 en preliminär plan för verksamheten. Denna omfattar även vissa överenskomelser med befintliga livsmedelsföretag och restauranger om tillagning och distribution av för bespisingen erforderliga livsmedel.

Författning. K. m:ts kung. 1 okt. 1943 ang. statsbidrag till folkköksverksamhet (Kf 1943: nr 60).

Folkköksstyrelsens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Mehr, Hj. L., borgarråd, stadsfullm.; t. 54 05 00 (växel); träffas i stadshuset alla vardagar efter överenskommelse.

Vice ordförande.

Hernelius, J. A., administrativ huvudredaktör.

Övriga ledamöter.

Ager, Ruth M., rektor.

Nihlfors, f. Cassel, Margit M. S., fru.

Setréus, I. M., kassör, stadsfullm.

Suppleanter¹⁾.

Abelin, H. O. Hj. R:son, revisorsassistent.

Henricson, E. S. M. (Elsie), ombudsman.

Hudin, A. Greta, vice värdinna, stadsfullm.

Tiselius, Jenny M. K., sköterska, stadsfullm.

Sekreterare.

Nilsson, B. M., direktör (se sid. 218); t. 22 30 60.

Revisorer.

Gemensamma för arbetslöshetsnämnden m. fl. (se sid. 317).

¹⁾ Enligt folkköksstyrelsens beslut skall vid förfall i första hand ordföranden ersättas av suppleanten fröken Hudin, vice ordföranden av suppleanten fröken Henricson, ledamoten hr Setréus av suppleanten fröken Tiselius samt ledamöterna fröken Ager och fru Nihlfors av suppleanten hr Abelin. Därest denna ordning icke kan upprätthållas, skola suppleanterna inträda i följande ordning: fröknar Hudin, Henricson, Tiselius och hr Abelin.

Styrelsen för Stockholms stads rättshjälpsanstalt.

Rättshjälpsanstalten.

Medborgarplatsen 2, 5 tr., Sö.; t. 44 97 70; expeditionstid: måndagar—fredagar 9—16, måndagar dessutom 19—20, lördagar och dag före helgdag 9—14; juristernas mottagningstid: måndagar—fredagar 12—15, måndagar dessutom 19—20, lördagar och dag före helgdag 9—11.

I en hos stadsfullmäktige år 1883 väckt motion hemställdes om anslag till avlönande av tvenne fattigsakförare samt om uppdrag åt beredningsutskottet att framlägga förslag till frågans närmare ordnande. Anslaget beviljades fr. o. m. år 1884. I avvaktan på slutligt ordnande av frågan ställdes medlen till mantalsnämndens förfogande. Nämnden antog fattigsakförare och utfärdade instruktion för dem.

År 1906 väcktes motion om omorganisation av fattigsakförareinstitutionen, vilken motion resulterade i tillsättande av en kommitté för frågans utredning. Denna avgav i slutet av år 1909 sitt betänkande. Den 27 februari 1913 beslöt stadsfullmäktige därefter inrättande av ett stadens rättshjälpskontor under särskild styrelse; kontoret började sin verksamhet den 1 oktober s. å.

I anslutning till den vid 1919 års riksdag genomförda rättshjälpsreformen beslöt stadsfullmäktige den 17 december 1919 att ombilda rättshjälpskontoret till en offentlig rättshjälpsanstalt. Jämlikt k. brev den 31 december 1919 fastställdes reglemente för anstalten. Härigenom tillskapades *Styrelsen för Stockholms stads rättshjälpsanstalt*. Den trädde i verksamhet den 1 januari 1920.

Rättshjälpsanstalten har till uppgift att inom Stockholm i rättsliga angelägenheter tillhandagå mindre bemedlade och i sådant avseende, bland annat, lämna råd och upplysningar samt hjälp med upprättande av handlingar, så ock biträde vid tvisters biläggande genom förlikning samt vid utförande av talan i rättegång, anhängiggjord vid domstol inom anstaltens verksamhetsområde. Rättshjälpen lämnas kostnadsfritt, dock kan sökande, av vad honom genom anstaltens bistånd tillvinnes, förpliktas lämna ersättning för erhållen hjälp. Anstalten bör söka åstadkomma förlikning mellan parterna, där sådan lämpligen bör komma till stånd. Framställning om rättegång,

som befinnes vara uppenbart ogrundad eller gagnlös, skall avvisas.

Anstalten står, som ovan angivits, under ledning av en styrelse, bestående av ordförande och fyra ledamöter. Ordföranden och suppleant för honom förordnas av överståthållarämbetet för fyra år i sänder. Övriga fyra ledamöter jämte två suppleanter för dem utses av stadsfullmäktige för en tid av två år. Anstaltens verksamhet utövas under styrelsens överinseende genom en direktör med biträde av erforderlig personal. Direktören skall hava avlagt för utövande av domarämbete föreskrivna kunskapsprov samt förvärvat nödig praktisk erfarenhet genom verksamhet vid underdomstol eller å advokatkontor. Han må icke innehava eller utöva annan avlönad allmän eller enskild tjänst eller idka enskild advokatverksamhet. Ej heller må ärende, som inkommit till anstalten, av något dess biträde övertagas som enskilt uppdrag.

Författningar m. m. Reglemente för Stockholms stads rättshjälpsanstalt, fastställt av k. m:t 31 dec. 1919, med ändr. 1 aug. 1930 (Kf 1919: nr 212, 1930: nr 64). Arbetsordning för Stockholms stads rättshjälpsanstalt, antagen av styrelsen 22 dec. 1938 (Kf 1938: nr 82), med ändr. Lag 19 juni 1919 om fri rättegång, med ändr.

Stat år 1955. Utgifter: driftbudgeten 676,608 kr. (därav engångs 22,300 kr.); inkomster: driftbudgeten 357,350 kr.

Styrelsens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av överståthållarämbetet för åren 1952—1956).

*Santesson, P. V., justitieråd.

Suppleant för ordföranden

(utsedd av överståthållarämbetet för åren 1952—1955).

*Wilhelmsson, E. A., militieombudsman.

Övriga ledamöter.

*Braathen, f. Möller, Mix A., assistent.

Höglund, Elsa G., förste kammarskrivare.

*Lindberg, K. H., advokat.

Tammelin, N. E., justitieråd.

Suppleanter.

Larsson, G. K., förbundssekreterare.

*Viktorin, A. F., avdelningschef, stadsfullm.

Sekreterare.

Wahlström, B. A. (se nedan).

Revisorer.

Stadsfullmäktige utse två revisorer jämte två suppleanter samt överståthållarämbetet en revisor och en suppleant för granskning av rättshjälpsanstaltens räkenskaper och förvaltning. Revisorer och suppleanter för dem utses för två år. Nuvarande revisorer och suppleanter äro utsedda för åren 1954—1955.

*Sandell, C.-F. V., rådmän (utsedd av överståthållarämbetet).

*Behm, E. O. L., advokat, ordf. (utsedd av stadsfullm.).

*Nilsson, E. F., kassör (utsedd av stadsfullm.).

Suppleanter.

*Gullstrand, A. M., rådmän (utsedd av överståthållarämbetet).

*Hultgren, f. Stålander, Helena A. J., städerska (utsedd av stadsfullm.).

*Sahlén, E. E., chefsombudsman (utsedd av stadsfullm.).

Rättshjälpsanstalten.

Direktör (B 16).

Wahlström, B. A. (förordn. t. o. m. 28/2 1960); mottagningstid: se ovan.

*Avdelningschefer (33).*Hedberg, B. R. R. H.¹⁾; Johanson, O. S.*Biträdande jurister.*

Molander, Sonja A.-M. (30); Fredlund, O. A. (30); Hamacher, U. W. R. (30); Tillgren, f. Wiberg, Lillemor V. K. (29); Anderson, B.-E. (29); Lundgren, E. G. E. (Ex. 27); Engström, F. A. (Ex. 27).

Kammarsskrivare (21).

Hagström, Karin B. E.

Förste kontorsskrivare (16).

Johnson, N. S.²⁾; Lagerman, Ebba H. G.; Ohlsson, f. Anderson, Ragnhild V.; Elmgren, f. Pira, M. M. (Margit); Karlberg, G. V.

Fyra kontorsskrivare, därav en kassör, tre kanslibiträden, tre expeditionsvakter, två kontorsbiträden, ett expeditionsvaktsbiträde.

1) Nuv. inneh. åtnjuter lön enl. lönegr. 35.

2) Nuv. inneh. åtnjuter lön enl. lönegr. 18.